Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Højvelbaarne

Herr Etatsraad, Professor

H. C. Ørsted, Kommand. af Dbg

med Højagtelse

fra

Forfatteren.

Veirpropheten

eller

Anviisning til forud at kjende Sommerens Beskaffenhed i Henseende til Væde og Tørke

af

X, en Danmarks Søn.

Priis: 40 Rbß. eller 30 ß. Norsk.

Aarhuus, 1839.
Forlagt af Jessens Boghandling.
Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

Kjøbenhavn
hos H. C. Klein
Bimmelstaffel No. 23.

Christiania
hos Guldberg & Dzwonkowski
Storgade No. 23

Fotografisk genoptryk
efter venlig tilladelse
fra Det Kongelige Bibliotek

Erfaring er den bedste Læremester.

Gammelt Ordsprog.

Indbydelsen til Subskription,

som i sin Tid indfortes i nogle faa Dagblade, og som her maa tjene til Indledning, lød saal

I mine yngre Dage hørte jeg den Paastand fremsat: „Vor Jordklode fjerner sig Aar for Aar mere og mere fra Solen, og, hvis den saaledes vedbliver, vil alt Levende derpaa omsider forgaae af Kulde.“ Endskjøndt jeg paa samme Tid ikke tiltroede mig Indsigt nok til at indlade mig paa at bedømme, hvorvidt denne Paastand var grundet eller ugrundet, saa fattede jeg imidlertid den Beslutning, strax derpaa at føre Dagbog over de Forandringer, der maatte foregaae med Barometret, Thermometret, Vinden og Veirliget eller Meteorerne; thi efter min Formening maatte Erfaringen i en Række af Aar, naar Aaringerne sammenholdtes imod hverandre, sikkert lede til et afgjørende Resultat desangaaende.

I 48 Aar har jeg nu ogsaa troligen udført denne min Beslutning, og, endskjøndt jeg snart lærte at ind-

ſee, hvor ugrundet hiin Paaſtand var, ſaa vedblev jeg i et andet Øiemed, tildeels ogſaa af en kjær Vane, ligefuldt at føre min Dagbog; men, ved at ſammenligne Aaringerne med hinanden indbyrdes, gjorde jeg ſiden hen i Tiden en Opdagelſe, der, hvis de ſamme Aarſager fremdeles vedblive at have de ſamme Virkninger ſom nu i dette lange Tidsrum, for det practiſke Liv kan blive ſærdeles gavnrig, og under Naturgranſkerens Studium muligt vorde følgerig paa vigtige Opdagelſer i den hemmelighedsfulde Naturs Enemærker.

I et Tidsrum af nu, ſom anført, omtrent et halvt Aarhundrede har det været en ufravigelig Regel, at megen Snee om Vinteren altid gav en paafølgende vaad Sommer, ligeſom ſneeløſe Vintre ledſagedes af paafølgende tørre Somre.

Længe ſtod jeg i den Formening, at Naturen efter et viſt Tidsrum i berørte Henſeende muligt tog en anden Retning; desaarſag, ſaavelſom og af andre Grunde, her for vidtløftige at anføre, opſatte jeg at offentliggjøre hiin Opdagelſe, ſom min Erfaring endnu har forøget med en anden, hvorefter det vorder muligt, ſidſt i Marts Maaned at vide, **omtrent paa hvilke Dage** der vil komme Regn i den paafølgende Sommertid.

Fra 1834 af har jeg i Aarhuus Stiftstidende hvert Foraar bebuder det paafølgende Sommerveirlig, nemlig for 1834, 1835 og 1836 tørre Somre — ſom ogſaa tilfulde indtraf —; for 1837 Blandingsveir, iſær fra St. Hansdag af — hvilket ogſaa kom —; og for

1838 vaad Efterſommer, der vel endnu ſtaaer de Fleſte iſær blandt Landmændene i friſkt Minde.

Sidſtafvigte Foraar bebudede jeg tillige, engang med det Første at ville offentliggjøre, hvori hiin min Opdagelſe beſtaaer, ſamt meddele Anviisning til, hvorledes Enhver, der blot har lært at ſkrive, ved ſaare liden Møie og Tidsſpilde kan ſættes i Stand til, hvert Foraar at vide forud, hvorledes den paafølgende Sommer vil blive i Henſeende til Bæde og Tørke. Vel havde jeg endnu ſenere beſluttet, at lade de endnu reſterende tvende Aar i det halve Aarhundrede bortgaae, forinden jeg ſkred til hiin Offentliggjørelſe og Anviisning; men, da jeg nu ſnart nærmer mig de 70 Aar, befrygtede jeg imidlertid ved Tanken derom, at Døden ſaare let kunde gjøre mig en Streg i Regningen.

Jeg byder da nu Almeenheden herved en Afhandling, der tydeligt og fuldſtændigt meddeler ſaavel Motiverne til bemeldte Veirſpaadomme ſom Anviisningen, der ſætter Enhver, ſom har lært at ſkrive, i Stand til i bemeldte Henſeende at forudſige tilſtundende Sommerveirlig ved Slutningen af Marts Maaned. Saare gjerne ønſkede jeg Bogen en vidd Udbredelſe, ikke alene for at ſikkre mig mod Tab ved dens Udgivelſe, men ogſaa for, om muligt, at ſættes i Stand til, ved en mere udbredt Læsning og Brevveerling at udvide og berige mine Erfaringer i denne Retning. Iſær er det herved mit inderlige Ønſke, at kunne formaae een og anden Naturkyndig til, ved en lignende Dagbog ſom min, hvorpaa ved Enden af Afhandlingen følger

en Prøve, at vise Sagen deres gode Opmærksomhed, for, om muligt, at komme paa Spor efter flere Opdagelser; og saare fordeelagtigt vilde det være, om slige Dagbøger førtes med Nøiagtighed i enhver af Danmarks forskjellige Provindser; det var naturligviis ikke af Veien, om den ogsaa førtes andetsteds.

Jeg formoder ogsaa ikke uden Grund, at Een og Anden i den hæderlige Bondestand med Glæde vil modtage Anviisningen til paa en nem Maade at komme til Kundskab om, hvorledes det paafølgende Sommervejrlig om Vaaren forud lader sig udfinde; desaarsag er det min venlige Begjering til de Herrer Skolelærere og Kirkesangere, ved Leilighed at gjøre denne min Indbydelse bekjendt for deslige Mænd i deres Embedskreds.

Endnu maa jeg bemærke dette: Aarsagen, hvorfor jeg her ikke nævner mit Navn, saavelsom at jeg kalder mig „en Danmarks Søn", skal i selve Bogen, som jeg haaber, tilfredsstillende vorde oplyst. Skulde muligen Een og Anden vide, hvo Forfatteren hertil er, da beder jeg indstændigt, at han vil fortie det.

Foranførte Plan har jeg her forudskikket Afhandlingen, deels fordi jeg holder mig overbeviist om, at Mangfoldige ellers vilde vorde uvidende derom, deels ogsaa fordi den indeholder, Hvad jeg ellers for største Delen maatte gjentage i selve Afhandlingen. Siden jeg skrev dette, har dog Jessens Boghandling i Aarhuus ladet trykke og omsende 1000 Exemplarer af Planen i Udtog; dog desuagtet finder jeg det ikke af

Veien, at den her forudſikkes, og, hvis min Opdagelſe engang i Tiden maa erkjendes for ligeſaa paalidelig ſom vigtig, ville viſtnok Mange finde det mærkeligt nok, at hiin ſelſomme Sætning ſkulde give Anledning dertil, og ſee den gamle Sandhed bekræftet, at Intet i denne Verden i Grunden er uden Betydning.

Prolog.

Jeg lille Bog blev kaldet Veirprophet med Rette,
Da jeg om Vaaren alt kan Sommerveir forjætte;
Dog ſtundom ſære Tanker det hos mig opvækker,
Naar vantro Læſeren paa Smilebaandet trækker,
Saa ofte ſom mit Navn blot faaes paa Læbe
(Skjøndt hellere jeg ſeer ham lee end flæbe);
Thi dette Smiil Satiren har opfundet,
Og ei fra Kjærlighed det er udrundet.
Hvi — maa jeg nu vel ſpørge her med Fvie
Hvi maa jeg uforſkyldt den Spottelatter døie?
Dog her forgjæves jeg la'er Klage høre;
Thi Ingen vil ſig ud af Stedet røre,
For offentlig den Sag for mig at føre. —
Velan! ſelv faaer jeg ſee, hvad jeg kan gjøre.
Hør, gunſtig Læſer! da: Hvoraf mon det kan komme,
At Man ſaa ofte fælder ſlige ſkjæve Domme?
Man kalder ligefrem hver Veirprophet en Daare!

Og lytter dog til hver en Veirprophet saa saare;
Om end af nitten man bag Lyset førtes,
Den tyvende Prophet dog gjerne hørtes:
Saa var det fordum alt og er i vore Dage,
Og det vil blive saa, mens her er Folk tilbage. —

Hvis min Anskuelse maa Verdens Bifald vinde,
Da vilde jeg min simple Tankegang udspinde;
Og skulde den endog Dig noget selsomt falde,
Ih nu! saa mangen Tankegang vi selsom kalde. —
See! Sømænd kjækt igjennem Storm og Bølger stavne,
For lykkeligen hist ved fjerne Kyst at havne. —
Naar Du et Landskabsmalerie betragter nøie,
Og ved de nære Punkter frydet har dit Øie,
Samt siden speider der, hvor neppe Øiet rækker:
En Længsel da hos Dig til ufeet Fjernt Dig trækker. —
Naar fromme Landmand Haand om Vaar paa Ploven sætter,
Han gjerne vide gad, hvad Himlen ham forjætter,
Og lytter da til hver en Veirprophet saa gjerne,
For at udspeide Haab om Høsten i det Fjerne;
Naar paa Erfaring da den Spaadom kun var bygget,
I saare mange Ting han troede sig betrygget. —
Naar Moderen sin spæde Glut ved Brystet fæner,
Det lyse Fremtids-Haab i hendes Hjerte luer. —
En Christen vandrer Korsets trange Vei jo gjerne,
Thi Himlens glade Hjem han skimter i det Fjerne. —
See nu! af hine faa Exempler blandt saa mange
Et saadant Udfald da vi endelig erlange:
Naar Han, som hisset evig troner i det Høie,
Til herligt Maal dig fører gjennem Kamp og Møie,
Da gav han Lyst og Mod samt Haabets klare Stjerne,
Som gjennem Mørket leder venlig i det Fjerne:

Blev Lysten, Modet, Haabet i Din Barm udslukket,
Til al Lykfalighed blev Døren da tillukket;
Men hvis os Himlens Lys, Fornuft og Klogt ei ledte,
Os Daarskab, Sværmerie Ulykker nok beredte.
Naar Lastens Træl og Lystens usle Slave
Kun Sands for Nutids korte Fryd kan have,
Med Tanke, Sjæl og Hjerte ikke nogensinde
Kan til det Sande og det Rette Veien finde:
Da Stovets ædle Slægt mod høie Maal jo iler
Ved saligt Haab, den blidt imode smiler,
Og kjæmper sig igjennem Taagelandets Tykke;
Thi Dyd og Viisdom er dens bedste Smykke,
Og Lønnen overgaaer langt bedste jordisk Lykke!
Dog, muligt mangen Een min Tale kjedsom bliver,
Derfor, o Læser! jeg til Taushed mig begiver. —
Men hvis jeg forud kan dig Sommerveir beskrive,
Da vil min Spaadomskunst af Dig ei udleet blive;
Ja, hvis endog Du selv den Spaadomskunst her lærer,
Du ei ved haanligt Smiil mig længere vanærer!

Endſkjøndt jeg er overbeviiſt om, at nærværende Anviisning, ſom er bygget paa ſaa mange Aars Erfaring, maa være vel begrundet ſamt meddele en vigtig Opdagelſe og indeholde en for Almeenvellet ſaare gavnlig Sandhed, ſaa maa jeg dog alligevel befrygte, at Mange uden videre Prøven ville forkaſte den ſom et umodent Paafund, der ingen Opmærkſomhed fortjener; og maa jeg befrygte dette paa Grund af, at det ærede Publicum altfor ofte er blevet ført bag Lyſet af Veirprophéter, der bebudede Veirlig, ſom aldrig indtraf, hvorover Navnene Veirprophet og Løgner i Almindelighed have faaet eens Betydning. Vel har jeg i Prologen ſøgt at modarbeide denne Fordom — thi Fordom er det jo unægteligt, at forkaſte en Erfaringsſandhed uden videre Prøve eller Forſøg — men, omendſkjøndt jeg kun tildeels eller blandt en vis Klaſſe af Læſerne tør befrygte at møde denne, indſeer jeg dog fuldtvel, at min Fremtræden her ſom unavngiven Forfatter netop vil vække og nære ſamme, idet man meget ſandſynligt fatter den Mening, at jeg ikke tør vedkjende mig at være Fader til et umodent Foſter. At jeg kalder mig „en Danmarks Søn", kan ogſaa meget let mistydes og uforſkyldt paadrage mig Navn af Storpraler. For nu endvidermere at modarbeide hine Fordomme, der ellers maaſkee let kunde tilintetgjøre Hensigten med denne min Afhandlings Offentliggjørelſe, nemlig at ſtifte Gavn, ſaa anſeer jeg det ikke ufornødent, allerførſt at beſvare følgende tvende Spørgsmaale, nemlig:

1) Hvorfor giver Forfatteren til denne Afhandling sig ikke tilkjende? og
2) Hvorfor kalder han sig „en Danmarks Søn"?

Mit Svar til første Spørgsmaal er dette: Tidligt lærte jeg i Modgangs Skole at kjende Livets Alvor og temmelig rigtigt at vurdere Det, man kalder forfængelig Ære, hvilken Lærdom ogsaa hen i Tiden kom mig ret tilpas; thi da jeg for endeel Aar siden havde opdaget vigtige Sandheder, som jeg ved nøie Prøvelse, mange Forsøg og sikker Erfaring fandt paalidelige og som jeg derpaa efter modent Overlæg og med fuld Overbeviisning troede mig forpligtet til at offentliggjøre under mit Navn, maatte jeg ved at udføre dette Forsæt ikke allene blive Vidne til, at een af disse Erfaringssandheder for største Delen blev uændset, og at en anden, skjøndt erkjendt og antaget af de Fleste, endog udsatte mig for Haan, Spot og Forfølgelse af Enkelte, ja endog paadrog mig lige saa uforskyldte som ondskabsfulde Krænkelser, dog uden at min Sindsro og Tilfredshed derved forstyrredes, og det netop fordi jeg havde lært, at der er Noget langt ypperligere end Menneskebifald, langt hjervere end Menneskevrede og langt ophøiet over Miskjendelse, uforskyldt Vanære og de ondskabsfuldeste Opdigtelser. Disse Prøvelser og deres Virkninger i Forbindelse med den Erfaring, jeg imidlertid indsamlede ved at lægge Mærke til de Mange, der med lidenskabelig Higen jage efter forfængelig Ære, indgjød mig Ligegyldighed derfor; thi

ſaare ofte ſaae jeg, med hvilken Travlhed og Engſtelighed ſaa Mange ſtræbte efter at komme paaÆrens Trappe og ſiden at ſtige derpaa, reve Fingerne blodige for at bemægtige ſig den for dem ſaa yndige Æreskrands, der dog ofte ſaare ſnart falmede og visnede og tilmed endda ikke ſjeldent, medens den endnu holdtes mellem de blodige Fingre, tabte ſine tillokkende Yndigheder. Den forfængelige Ære har desuden, ſom ſikkerligen Mange have bemærket, tabt forfærdeligt Meget af ſin fordums Glands, ſiden en ſaa talrig Skare blev deelagtig deri — om med fuld Føie eller ei, lader jeg være uafgjort — og iſær ſiden Oplysning og Tænkſomhed er bleven Almuen til Deel, der nu ikke længere ſom tilforn anſeer en charakteriſeret Perſon for at være dannet af et ædlere Stof end de ſimple Folk. Erfaringen har desuden nokſom godtgjort, hvormeget det chriſtelige Moralprincip ved hiin Lidenſkab tilſideſættes — ja haanes, og Hiſtorien leverer Exempler i Mængde paa, hvilke farlige Statsforbrydere og Fædrelands-Forrædere den fremaviede, ſaaſnart fjendtlige Magthavere friſtede ved Overbud af forfængelig Flitterſtads. — Dog, muligt Mangen her kunde friſtes til at gjøre den Bemærkning: „Forfatteren lader maaſkee haant om, Hvad han ikke erholdt og muligt forgjæves attraaede, og nu efterligner han Ræven i Fabelen, naar denne, efter forgjæves Møie for at faae fat paa Viindruerne, udbryder: „„Ja det kan være det ſamme, de ere jo ſaa ſure.““ — Nu ja! Jeg er før bleven miskjendt, uden at faae graae Haar paa Hovedet derover. Kort! jeg fandt dog ſnart

den Lærdom, at Hver, der efter Pligt og Samvittighed agter at offentliggjøre gavnlige Sandheder, samlede indenfor Erfaringens og Tænkningens Enemærker, og uden at hige efter forfængelig Ære, handler klogt og rigtigt, naar han ikke navngiver sig, da han derved tillige afholder sine Modstandere fra Personligheder, der, som Erfaringen har godtgjort, ikke sjeldent forrykke Stridspunktet, stiller det i Skygge, hvor det overseés, og saaledes tilintetgjør Hensigten med saa mange ellers ærlige og hæderligt begyndte Kampe.

Denne Lærdom har jeg ogsaa siden ved flere Leilighéder fulgt, ligesom jeg nu ogsaa her uden Skrømt følger den.

Til Besvarelse af det andet Spørgsmaal tjener Følgende: At jeg kalder mig „en Danmarks Søn", skeer ikke uden med god Føie og i Overensstemmelse med Sandheden; men ingenlunde skeer det, fordi jeg troer mig berettiget til at tælles blandt udmærkede og fortrinlige Statsborgere. Jeg holder mig overbeviist om, at den Sandhed, min lange Erfaring har ladet mig opdage, maa være grundet i Naturens ufravigelige Love og følgelig til enhver Tid kan staae sin Prøve; og da jeg, som allerede bemærket, ikke søger personlig Ære derfor, vil jeg, at Danmark, vor fælleds Moder, skal nyde Æren allene. Skulde derfor muligt engang i Tiden, naar Opdagelsen vinder offentlig Anerkjendelse og Tiltro, een eller anden ærgjerrig Nation, der ikke besidder de Danskes Beskedenhed, da ville gjøre Mine til at fravriste eller fraliste vor Moder Æren,

ſom hun med Rette beſidder; da ſkal det ikke lykkes den, og jeg gjør nu allerede herved Indſigelſe mod en hver ſlig Anmaſſelſe og ſkal desuden, ſaalænge Gud forunder mig Liv og Helbred, nok vide at forſvare hendes Ret; men, hvis Døden forinden Saadant behøves, ſætter mig ud af Stand dertil, da ønſker og haaber jeg, at ingen redelig Danmarks Søn ſkulde undſlaae ſig for, endog uanmodet, at vaage over Klenodiet, eller at ville tilſideſætte en ſaa hellig Pligt. Skulde det endeligen vorde Tilfældet, at Naturen efter et viſt Kredsløb i den her omhandlede Henſeende vilde tage en anden Retning (hvilket jeg imidlertid ikke har Grund til at antage eller formode), ſaa den med ſaa megen Bram og Braſk bebudede nye Opdagelſe bliver til Vind, og Forfatteren heraf til Spot og Latter: da ſkal jeg iſaafald ufortøvet offentligen nævne mig, for ſelv ene og allene at bære den paafulgte Tort og Spot; og, hvis jeg ſelv da ikke længere findes blandt de Levendes Tal, gives Enhver, ſom kan det, Fuldmagt til at gjøre det paa mine Vegne; men indtil den Tid forventer jeg, han vil tie dermed.

Det er vel nu paa Tiden, at ſkride til Sagen ſelv, og da allerførſt at viſe, hvori den bebudede Opdagelſe egentligen beſtaaer. Jeg har allerede forhen anført: at megen Snee om Vinteren nu i ſamfulde 48 Aar ſtedſe har havt vaad Sommer til Følge, og at en ſneeløs Vinter ideligen afløſtes af en tør Sommer. Enhver, der i en Række af Aar har befattet ſig med Optegnelſer

over Veirliget, vil let komme til Vished herom, hvis han ikke allerede forud har gjort den samme Jagttagelse; men Mange ville, endog uden hine Optegnelser, sikkerligen kunne erindre, at det Samme har været Tilfældet mangfoldige Gange, uden nogensinde at have bemærket det Modsatte. Hvor vigtigt vilde det dog være, hvis Nogen var i Stand til, med paalidelig Vished at meddele Resultatet af en længere Erfaring herom end min! Dog dette Ønske fremsættes her blot i Forbigaaende.

Endskjønt jeg finder det baade hensigtsløst og alt for vidtløftigt, at optegne en lang Række af Aar til Bekræftelse paa Rigtigheden af denne Kjendsgjerning, saa vil jeg dog her gjøre opmærksom paa enkelte af de senere forløbne Aaringer, der have udmærket sig enten ved streng Tørke eller megen Væde i Sommertiden.

I Aaret 1826 havde vi, som vel Mange endnu kunne mindes, en meget tør Sommer, saa at baade Græs og Korn nær var visnet bort førend Høsten; men muligt de tillige kunne erindre, at Vinteren forud var næsten aldeles sneeløs. Den meget vaade Sommer 1829 erindres vel ogsaa endnu af Mange, saavelsom Vinteren forud med de uhyre Sneemasser og ideelige Sneefald. De tørre Somre fra 1831 til 1836, især de trende sidste, staae sikkerligen endnu i friskt, ja maaskee i sørgeligt Minde; men i samme Tidsrum havde vi jo ogsaa Vintre saagodtsom aldeles uden Snee, og Sommertørken i ethvert af disse Aar stod aldeles i Forhold til de forudgangne Vintres Sneeloshed som Virkning til Aarsag. Sommeren 1837 var hverken meget tør

eller meget vaad, ligesom ogsaa Vinteren forud gav middelmaadig Mængde af Snee. Sommeren 1838 var, som vel endnu de Fleste ville erindre, meget tør lige til St. Hansdag og gav overvættes megen Væde om Efterſommeren lige til Enden, saa det blev meget vanſkeligt at bjerge al den Guds Velſignelſe af Jordens Grøde; men de Fleſte mindes vel ogſaa endnu, at Vinteren forud lige til Juul var næſten uden Snee, medens den ſiden, lige til Enden, endog langt ind i April Maaned gav uhyre Sneemaſſer ſamt idelige Sneefald. Diſſe Exempler har jeg anført her blot i den Henſigt, at lede Opmærkſomheden hen paa den her afhandlede Gjenſtand og, om muligt, at bevæge Mange til ſelv ved egen Erfaring i den tilkommende Tid at overbeviſes om Rigtigheden eller Urigtigheden af min her meddeelte Opdagelſe; men uden daglige Optegnelſer, hvortil jeg længere hen ſkal meddele fuldſtændig og tydelig Anviſning, efter min Maade at føre den paa, kan Ingen i denne Sag komme til nogen ſikker Kundſkab, da det er umuligt for noget Menneſke at mindes med Vished alle de mange Afvexlinger, Veiret fører med ſig i en lang Række af Dage, endſige de mangfoldige Forandringer, der foregaae dermed i en lang Række af Aar.

Til den allerede meddeelte Opdagelſe kom jeg ſnart ved Hjelp af mine Optegnelſer; men ved diſſes Nøiagtighed, ved min lange Erfaring og opmærkſomme Jagttagelſe er jeg ſiden kommen et Skridt videre endnu og er bleven ſat i Stand til: hvert Foraar at

kunne forudsige, omtrent paa hvilke Dage der i den paafølgende Sommertid vil falde Regn, samt om den vil falde i Mængde eller sparsomt. Jeg siger, at jeg omtrent kan forudsige dette, da de Dage, paa hvilke jeg ifølge Erfaring kan forvente Regnveir om Sommeren (skjøndt samme som oftest ogsaa indtræffer ifølge Mærkerne), dog ogsaa ofte indtræffe enten nogle Dage forud eller nogle Dage bagefter. For nu at komme til Vished om denne sidst angivne, mere nøiagtige Opdagelse, er det ikke nok, at man dagligen optegner med Nøiagtighed, naar der falder Snee om Vinteren, men ogsaa omtrent hvor megen Snee, f. Er. i Dybden saa og saa mange Tommer eller saa og saa mange Qvarteer; thi det er ikke sjeldent Tilfældet, som de Fleste maae have bemærket, at der ved en eneste Times Sneefald kan komme langt mere Snee, naar det for Alvor sneer stærkt og tæt, end naar det en heel Dag igjennem sneer sparsomt. Men at udmaale Sneemængden, der falder i en vis Tid, er og bliver i Almindelighed usikkert og ubestemt og lader sig ikke vel gjøre, undtagen naar Sneen falder med stille Veir, jevnt overalt; medens det vorder umuligt, saa ofte Sneen falder med Blæst eller Storm, idet den da hvirvles sammen i store Masser, hvor der findes Læ, men neppe efterlader sig Spor paa høie, fritliggende Steder. Vel veed jeg, at der paa Observatorierne findes Indretninger til at udmaale Sneemassen og Regnmængden i et Aar; men skjøndt Regnens Mængde derved nogenlunde sikkert kan udfindes, saa

indseer jeg dog ikke Muligheden i at kunne beregne Sneemængden med Sikkerhed. Dog her gjelder det heller ikke om at komme til mathematisk Vished. Enhver, der i længere Tid har boet i en Egn og er vel bekjendt med dens enkelte Steder, samt flere Gange har seet et jevnt Lag Snee til en bemærket Dybde sammenfyge i Driver med forskjellige Vinde, kan ogsaa af Sneedrivernes Størrelse, sammensøgne under Sneeveiret, saa omtrent skjønne, i hvilken Mængde Sneen falder siden hen saavelsom denneſinde, og da, ved Optegnelsen i Dagbogen, betegne dens Dybde hver Gang f. Ex. ved Tommer eller Qvarteer, efterſom den falder til.

Men for at Sagen kan blive tydelig, maa jeg her fornemmelig gjøre opmærksom paa Følgende, som Erfaringen lod mig opdage, og hvorpaa jeg grunder den mere bestemte Forudsigelse af Sommerens Beskaffenhed i Henseende til Væde og Tørke. Jeg inddeler nemlig Aaret i tvende Halvdele, hvoraf den første begynder med Efteraars-Jevndøgn og den anden med Foraars-Jevndøgn, eller maaskee mere forstaaeligt: den første fra 1ste October til næstpaafølgende sidste Marts, og den anden fra 1ste April til den paafølgende sidste September; derpaa sammenholder jeg October Maaned med April Maaned, November med Mai, December med Juni, Januar med Juli, Februar med August og Marts med September. Naar jeg saa fra Efteraars-Jevndøgn har ført min Dagbog til Enden af October Maaned og da seer efter, paa hvilke Dage der i samme

faldt Snee og i hvilken Mængde den faldt: da veed jeg ogsaa, omtrent paa hvilke Dage der vil falde Regn og i hvilken Mængde den vil falde i næstpaafølgende April Maaned. Paa samme Maade gaaer jeg frem med de øvrige Vintermaaneder, indtil jeg naaer Slutningen af Marts Maaned, og lærer saaledes efterhaanden at kjende den paafølgende Sommers Beskaffenhed saa nogenlunde rigtigt, Maaned for Maaned, nemlig forsaavidt Regnveirsdagene angaaer, og veed følgelig, om Sommeren bliver vaad eller tør, samt omtrent paa hvilke Dage der i samme vil komme Regn og i hvilken Mængde.

Endskjøndt Erfaringen saa at sige har paanødt mig denne Opdagelse, saa forekommer samme mig dog saa gaadefuld, at jeg ikke allene i mangfoldige af de forbigangne Aar ideligen hvert Foraar tvivlende forelagde mig selv det Spørgsmaal: „Mon Regelen ogsaa i dette Aar vil holde Stik?“ Ja endog denneſinde, medens jeg nedskriver dette, paanøder sig atter det samme tvivlende Spørgsmaal. Her maa jeg ellers, for at man ikke skal miskjende mig eller mistyde mine Ord, endeligen bede Følgende nøie bemærket:

I.

I April og Mai Maaned skeer dog ofte en Undtagelse i sidstangivne Regel; hvilken Afvigelse, saavidt det har været mig muligt at opdage, hidrører fra Omstændigheder, der paa samme Tid ere forhaanden i Nabolandene især i det nordlige Tydskland og i de russiske Provindser, som grændse til Østersøen og den finske

Bugt, saavelsom og i England og de sydlige Dele af Sverrig og Norge. Et saare mærkeligt Exempel herpaa fra den nyere Tid vil jeg her anføre, da jeg formoder, at Mange endnu erindre sig det. Om Foraaret 1835, efterat jeg allerede havde bebudet den paafølgende tørre Sommer, indtraf her i Landet Paaskelsverdag den 18de April et forfærdeligt Sneeveir, der tildeels vedblev den paafølgende første Paaskedag; men af de offentlige Tidender erfarede jeg siden hen, at der i Rusland i Paasken samme Aar var falden saa stor en Mængde Snee, at Veifarende bleve begravne under Sneemasserne, der samtidigt paa flere Steder standsede Floderne i deres Løb og derved forvoldte betydelige Oversvømmelser. Den 29de Mai næstefter kom her ved Middagstid en svær Haglbyge, der afløstes af et umaadeligt Regnskyl, som vedvarede uafladeligt til næsten paa tredie Dags Aften eller den 31te Mai og foraarsagede mangfoldige Steder Oversvømmelser, der gjorde betydelig Skade. Medens jeg endnu var sysselsat med at grunde over denne Afvigelse fra Regelen, læste jeg i offentlige Tidender, at der sidst i Mai, paa samme Tid som der her faldt saa overvættes megen Regn, i Rusland var indtraadt betydelig Varme, der bevirkede en hurtig Smeltning af de endnu tildeels saa uhyre, løse Sneemasser; Regnen her faldt ogsaa med Nordøstvind og, hvad mærkeligt var, under en Barometerstand, der mindst tydede paa saadant Regnveir, nemlig ved 28 Tommer eller ved Charakteren „Ustadigt", ja endog derover. Af alle disse Omstæn-

digheder uddrog jeg den Slutning, at hiint Regnveir her bevirkedes ved en samtidig hurtig Smeltning af Sneemasserne hisset. Et andet usædvanligt Syn viste sig i samme Regnveirsdage, nemlig dette, at Solen aldrig saasnart lod sig tilsyne i nogle faa Minuter imellem de kulsorte Skymasser, førend dobbelte Regnbuer ogsaa strax viste sig. Paa samme Tid hørte jeg — hvilket jeg her i Forbigaaende blot vil bemærke — at der rundtomkring blev spottet over Veirpropheten, der havde bebudet tør Sommer; men han priises atter, da Tørken mod Enden af Juni Maaned faldt saa stærkt paa og gjorde Jordskorpen saa haard som en slagen Vei.

2.

Jeg maa ogsaa gjøre opmærksom paa Følgende: Ofte er det Tilfælde indtruffet, at et forventet Regnveir, som ifølge Sneefald om Vinteren ellers i Almindelighed indtræffer efter Regelen, er gaaet forbi ved samtidig opkommet Stormveir, hvilket Tilfælde sædvanligt indtraf med Storm fra Nordvest, hvorved Regnveiret ofte forblev ved enkelte Smaabyger eller lidt Støvregn, hvilket formodentligen har givet Anledning til det her i Jylland saa bekjendte Ordsprog: „Vesten Rogg*) gi'er blæsend' Tørveir.“ Men hvis Vinden imidlertid pludselig springer om fra Nordvest til et andet Hjørne, som ofte er skeet, da indtræffer dog ogsaa sædvanligt Regnveiret.

*) Rogg ɔ: Støvregn.

3.

Ligesaa maa jeg ikke forglemme at bemærke, hvad jeg allerede tilforn har berørt, at, skjøndt Regnveiret, især af nogen Betydenhed, sædvanligt indtraf paa de ifølge Sneefaldet forud betegnede Dage, saa var det imidlertid dog ogsaa ofte Tilfældet, at samme Regnveir indtraf enten nogle Dage forud eller nogle Dage bagefter. Endskjøndt Aarsagen hertil, som til saa meget Andet i denne Sag, er skjult for mig, saa har jeg dog stundom gjort Erfaringer, der muligt engang i Tiden kunne lede til Aarsagen. F. Ex. i Sommeren 1837 var Nordvestvinden, ikkun med korte Afvigelser enkelte Gange, herskende fra den 19de Juni til den 12te Juli, paa hvilken sidste Dag den gik om til Nordost, og derpaa Dagen efter eller den 13de Juli til Øst og mod Aften til Sydost, hvor den blev staaende ogsaa den 14de Juli; men i alle disse Dage dreve Skyerne for Nordvestvind eller lige imod den lavere Vind. Den 15de Juli begyndte enkelte lave Skyer at drive for den endnu staaende Sydostvind, medens de øverste lette og gjennemsigtige Skyer endnu saa langsomt bevægede sig i modsat Retning, nemlig fra Nordost til Sydost. Den 16de Juli trak tykke, sammenhængende Skyer op fra den endnu herskende Sydostvind, medens hine lette Skyer fra Nordvest af reent vare borte, og om Natten imellem 16de og 17de Juli faldt en ønskelig Regn, der vedvarede med korte Afbrydelser hele Dagen den 17de Juli saavelsom den paafølgende Nat og endtes først om Morgenen den 18de Juli.

Saaledes har jeg ofte seet et forventet Regnveir udsat i flere Dage, ligesom jeg her i det opstillede Exempel saae Regnveiret udsat fra den 12te Juli, paa hvilken Dag jeg ifølge Regelen havde forventet det, til Natten imellem 16de og 17de Juli; men jeg har ogsaa seet et Regnveir komme nogle Dage før, end jeg efter Regelen havde gjort Regning paa, hvilken Afvigelse formodentligen ogsaa hidrørte fra Vindens Forandring. Af denne Aarsag finder jeg det ogsaa fornødent at tilføie det Ord: „omtrent", naar jeg forudsiger en tilkommende Regnveirsdag, der dog alligevel gjerne indtræffer, især om den forventes at blive af Betydenhed, og hvis Stormen ikke gjør Forstyrrelse deri.

4.

Endeligen maa jeg ikke forbigaae at bemærke, at i de Somre, hvor der efter Søfarendes eensstemmige Beretning forefandtes en Deel store Isbjerge drivende i Nordsøen og Atlanterhavet, indtraf samtidigt dermed ikke allene Kulde, men tillige Hagl- og Regnbyger paa en Tid, da jeg efter hiin foranførte Regel havde forventet tørt Veir; men jeg maa ogsaa tilføie dette, at deslige Hagl- og Regnbyger i Grunden ikke bevirke nogen Afvigelse fra Regelen i det Hele taget, saa at Tørken, man forventede, dog ligefuldt indtraf; og det har efter min Erfaring været et Særkjende ved slige Haglbyger i saadanne Somre, at de indtraf med skarpe Grændser i korte Udstrækninger.

Muligt Een og Anden her vilde indvende, at siden jeg har opstillet saa mange Afvigelser fra Regelen,

havde jeg gjort klogere i, reent at udelade Regelen. — Om det havde været klogere af mig, veed jeg ikke, og jeg bryder mig heller ikke om at vide det; men rigtigt havde det ſikkerligen ikke været, her at fortie, Hvad Erfaringen har viiſt mig, uden at jeg ſøgte det efter nogen Forudſætning, da jeg paa eengang fremlægger mine i mange Aar ſamlede Erfaringer herom til det ærede Publicums Bedømmelſe, hvortil, ſaavidt jeg ſkjønner, Erfaringen maa afgive Maaleſtokken: Tiden er desuden kort til at anſtille Prøver i, denne Sag betræffende, og Livet uſikkert, ſaa jeg med Hensyn dertil føler mig forpligtet til, Intet at tilbageholde, af Hvad jeg ved min lange Erfaring har opdaget. Egennytte kunde maaſkee have hviſket mangen Anden i Øret: „Vedbliv kun at forudſige Sommerveirliget! ſaaſnart Du har erhvervet Dig almindelig Tiltro, kan Du fortjene mange Penge ved at udgive hvert Foraar en Veir-Spaadomsbog, hvori Du med mange Ord omtaler Sagen.“ — Men jeg ſkammer mig ved ſlige Kunſter, og hader alt Hemmelighedskræmmerie, hvor ſtor endog Trangen ſtundom kunde være; og hvad Gavn ſtiftedes ſaa derved, naar Døden ſiden begravede Hemmeligheden tilligemed Hemmelighedskræmmeren, og Menneſkeheden ſaaledes gik reent glip af de erhvervede Erfaringsſandheder?

Saa vidt altſaa, ſom foran berettet, har Erfaringen ledet mig, og Følgen deraf er, ſom meldt, den Opdagelſe:

1) At meget Sneefald om Vinteren har en næſtpaafølgende vaad Sommer efter ſig.

2) At lidet eller intet Sneefald om Vinteren har en tør Sommer til Følge.

3) At et Sneefald, især af nogen Betydenhed, i en vis Tid efter Efteraars-Jevndøgn, sædvanligt har et Regnveir til Følge i lige saa lang Tid efter Foraars-Jevndøgn, dog stundom med Afvigelse af nogle Dage enten forud eller bagefter.

Enhver, der ikke aldeles forkaster Paalideligheden af mit Udsagn, vil sikkerligen finde det ønskeligt, at ret Mange ville interessere sig for denne Sag og ved egen Erfaring, paa den her af mig opstillede Fremgangsmaade, overtydes om Rigtigheden eller Urigtigheden af mine her meddeelte Opdagelser; thi saasnart Sagen er bragt til uimodsigelig Vished ved paalidelig Erfaring, kan der først være Tale om Aarsagen, og da faae Naturkyndige at see til, hvorledes deslige Meteorer lade sig bringe i Harmonie med de allerede bekjendte og antagne, uforanderlige Naturlove, eller, hvis her findes en Afvigelse derfra, hvorledes Sagen da lader sig forklare.

Jeg har hidindtil endnu forgjæves gjort mig Umag for at udfinde, om der ikke af andre Meteorer ved Erfaringen lod sig udlede endnu andre Resultater; jeg har eftersporet, om ikke Haglveir eller Regnveir eller Riimtaage eller Isslag eller streng Barfrost o. desl. om Vinteren har kunnet bevirke en Afvigelse fra hiin Regel, men uden at udfinde det Mindste, der havde bestemt Erfaring for sig; heller ikke har Erfaringen lært mig, af Meteorerne om Sommeren at forudsee den

paafølgende Vinters Beſkaffenhed. Ved Hjelp af mine Optegnelſer, ſammenholdte med de i Dagbladene meddeelte Beretninger om Meteorerne, der ere bemærkede paa andre Steder rundtomkring paa Kloden — hvilke Beretninger jeg ideligen afſkriver, efterſom de meddeles — er jeg dog, ved ſiden i Ro og Mag at ſammenholde begge imod hinanden, kommen til at indſee Aarſagen til Adſkilligt, ſom forhen var mig ſkjult. Paa denne Maade er jeg for Exempel kommen til Kundſkab om, at de meget kolde Somre, vi ſtundom have havt, ſædvanligt hidrøre derfra — ſom foran er bemærket — at Jis-Egnen ved Nordpolen mere end ſædvanligt har udvidet ſine Grændſer i Vintertiden, hvoraf fulgte, at en Deel ſtørre og mindre Jisbjerge om Vaaren løsreves og af Vinden dreves ud i Nordſøen og det atlantiſke Hav, hvor de da, ſom det kaldes, kalvede og omſider optøede; men de ſlugte imidlertid en ſtor Deel af Solvarmen, ſom vi ſaa længe maatte ſavne. Medens Man forhen meget ſeent fandt deslige Beretninger offentliggjorte, finder jeg med megen Fornøielſe, at de nuomſtunder baade ſnarere og hyppigere meddeles. Ogſaa dette er jeg paa denne Maade ved Erfaringen kommen til Kundſkab om, at naar vi faae Storm og Orkan, iſær naar Barometret til ſamme Tid faldt meget dybt og uſædvanlig hurtigt, da indtraf ogſaa gjerne paa ſelvſamme Tid eet eller andet Sted Jordſkjælv eller Udbrud af ildſprudende Bjerge.

Hvad i Øvrigt angaaer de mange gamle opbevarede Veirforudſigelſer længere Tid forud, da har jeg

foretaget mig at prøve en Deel gamle bekjendte Veir-tegn; men jeg fandt dem upaalidelige. Ikkun af Hvad jeg har bemærket hos de umælende Skabninger, der i Mangel af Fornuft ledes temmelig sikkert ved den dem af den vise Skaber meddeelte Naturdrift, har jeg fundet Adskilligt, der er værd at lægge Mærke til som paalideligt. Trækfuglene ere heri de paalideligste Veiledere i at efterspore foreſtaaende Veirforandringer saavel om Høsten som Vaaren. Storken, Svalen, Viben, Stæren, Brokfuglen o. fl., saavelsom mangfoldige smaae Sangfugle, kort alle de Fugle, der ernære sig blot af Amphibier, Orme og Insecter, have gjerne deres bestemte Tid til deres aarlige Tog frem og tilbage, saa Man af deres Fart ikke skal blive klog paa foreſtaaende Veirlig; men af følgende Trækfugles Tog har jeg udledet temmelig sikkre Resultater. Lærken, denne vor Ingemanns „Troskabsfugl", bliver hos os saa længe, det er den muligt, og det er blevet til et Ordsprog blandt Landalmuen: „Lærken synger hos os kun saa længe, som Rugen groer" — og mærkeligt nok er det, at saasnart Rugen i August Maaned begynder at modnes, da tier ogsaa Lærken med sin Sang, og saasnart den saaede Rug siden igjen groer, begynder Lærken atter at synge; den tier atter, saasnart Vinterkulden forknytter baade den og Rugen, og naar Vaarens milde Luftning bringer fornyet Liv i Rugen, indplantes tillige fornyet Lyst til Sang hos Lærken. — Men det var Andet, end denne Sammenligning, jeg vilde gjøre opmærksom paa, og hvoraf intet Tegn paa foreſtaaende Veirlig

lader ſig udlede; men naar ved Vinterens Begyndelſe Lærkerne flokke ſig ſammen og trække bort, da kan Man gjøre ſikker Regning paa en nær foreſtaaende ſtræng Vinter. Et ſikkert Tegn ikke allene paa en ſtræng men ogſaa langvarig Vinter er det, naar Svalerne flokkeviis ere paa Træk fra Nord og Nordveſt til Syd og Sydoſt. Den ſaakaldte dobbelte Kramsfugl — paa Latin: *Turdus major*, paa Tydſk: Miſteldroſſel — kommer hvert Foraar fra ſydlige Lande til Norge, hvor den om Sommeren yngler, og kommer ſiden igjen flokkeviis tilbage derfra, førend Vinteren indfinder ſig og trækker da atter Syd paa. Denne Trækfugl forbliver ſædvanligt hos os endnu i nogen Tid, efterat Vinteren fordrev den fra Norden, og opholder ſig flokkeviis paa Enge, Agre og i Skove, og ſaaſnart den hele Flok, paa een eller anden Efternøler nær, trækker bort fra os mod Syd, ſtaaer ogſaa Vinteren for Døren her. Saaſnart de med Foraaret atter komme tilbage hertil, er det et ſikkert Tegn paa, at Vinteren eller Vinterkulden endnu ikke er reent forbi her men, endog efter flere Dages Mildhed og Sommervarme, atter vil gjæſte os, ſaalænge disſe Fugle vedblive at holde ſig flokkeviis her; ikkun naar disſe Fugle reent forlade os, kan Man vente Vinterkuldens Ophør. Naar Stæren om Foraaret holder ſig i Flokke, er ogſaa dette et ſikkert Tegn til, at der endnu ſtaaer Vinterkulde i Vente for os; men er der ingen Vinterkulde mere forhaanden, da parre disſe Fugle ſig, bygge Reder, og da ſees de ikke længere i Flokke af nogen Betydenhed.

Endeligen maa jeg endnu anføre, at jeg har gjort den Erfaring, at fra 1829 af og henved 20 Aar tilbage i Tiden afvexlede de tørre Somre med de vaade hvert tredie Aar, og at jeg da samtidigt bemærkede, at den sidste af de tørre Somre stedse var den meest tørre, ligesom paa den anden Side den sidste af de vaade Somre altid blev den vaadeste; men efterat de trende tørre Somre fra 1824 til 1826 afløstes af de trende vaade Somre fra 1827 til 1829, ophørte ogsaa hiin Afvexling, da vi 1830 atter fik vaad Sommer, hvorpaa fulgte de 6 tørre Somre fra 1831 til 1836, hvoraf de 3 sidste vare de meest tørre, især den allersidste. Erfaringen giver os altsaa deri ingen sikker Regel, og hvormange vaade Somre der nu ville følge paa den i Aaret 1838, der fulgte paa den middelvaade Sommer 1837, vil Tiden først lære os. Om der nu ville følge 6 Aar med vaade Somre paa Rad, er uvist; men saameget er vist, at alle hine Somres Beskaffenhed med Hensyn til Væde og Tørke aldeles stod i Forhold til Sneens betydelige eller ubetydelige Mængde i hver forudgangen Vinter som Virkning til Aarsag.

Her har jeg da nu i det Foranførte meddeelt en fuldstændig Beretning om, hvori min Opdagelse bestaaer, hvorefter jeg, paa Grund af lang Erfaring, er i Stand til hvert Foraar at forudsige Sommerens Beskaffenhed med Hensyn til Væde og Tørke, og der staaer nu blot tilbage, at meddele Anviisning til at føre Dagbog over Meteorerne, saavel den simplere som den mere fuldstændige, hvoraf Enhver kan sættes i Stand til, selv

af egen Erfaring at forudsige det Selvsamme derom som jeg; men førend jeg endnu begiver mig til at meddele denne Anviisning, faaer jeg vel allerførst at besvare et Spørgsmaal, som uden Tvivl Mange ville ønske oplyst, nemlig dette: „Hvorfor har Forfatteren heraf opsat Offentliggjørelsen af sin Opdagelse saa længe?“ Mit Svar paa dette Spørgsmaal lyder saaledes: For det Første stod jeg længe i den Formening, at Naturen efter et vist Aaremaal muligt tog en anden Retning end den, som jeg i flere Aar havde iagttaget; dernæst ønskede jeg ogsaa, førend jeg skred til Offentliggjørelsen, at kunne indsee Forbindelsen imellem Aarsag og Virkning; thi det var mig altid gaadefuldt, hvorledes megen Snee om Vinteren, efter at være opløst og som oftest bortdunstet endog om Vaaren, alligevel kunde foraarsage en paafølgende vaad Sommer, samt hvorfor sneeløse Vintre afløstes af paafølgende tørre Somre, og endnu mere gaadefuldt blev det mig, da jeg erfarede, at et Sneefald i et vist Tidsrum efter Efteraars-Jevndøgn havde Regnfald til Følge i et lige Tidsrum efter Foraars-Jevndøgn. Imidlertid gjorde jeg ogsaa den Erfaring, at det er saare misligt for en Veirprophet, at træde offentligen frem med sine Spaadomme; thi jeg blev Vidne til, hvorledes en vis Professor Dietmar i Berlin blev udleet og spottet, da han, længe efter at jeg havde gjort mine Opdagelser, om Foraaret offentligen bebudede, hvorledes den paafølgende Sommer vilde blive; han blev offentligen udskjeldt for en Charlatan og Vindbeutel, hvilken Behandling

nokſom kunde afſkrække enhver Anden fra at betræde ſamme Bane. Imidlertid vedblev han dog alligevel endnu i nogle Aar efter hinanden at meddele det Offentlige ſine Spaadomme, uagtet han ogſaa hver Gang nød den ſamme Vegegnelſe ſom før; men i ſit Forſvar, hvori han kalder hiin Dadel ubeføiet, paaſtaaer han, at hans Spaadomme vare „grundede paa Naturens uforanderlige Love“, og meddeler dernæſt de Grunde, hvorpaa han bygger ſine Spaadomme. Han paaſtaaer nemlig, at ſaaſnart han om Foraaret erholder ſine Correſpondent-Efterretninger fra Bjergegnene, iſær Jura- og Alpebjergkjæden, da var han ogſaa i Stand til at forudſige Sommerens Beſkaffenhed; thi han foregiver, at naar der ingen Sneemaſſer af Betydenhed befindes at ligge i Bjergkløfterne mod Slutningen af Vinteren, da vil den tilſtundende Sommer vorde tør; men, ſaaſnart Bjergkløfterne paa bemeldte Tid indeholde ſtore Sneemaſſer, da vil den paafølgende Sommer blive vaad. Men han gaaer endnu videre i ſin Forklaring og paaſtaaer, at naar Sneemaſſerne fornemmeligen befindes ſammenhobede paa den nordre Side af Bjerget, da vil Efterſommeren blive vaad, idet Sneemaſſerne da ikke optøe førend efter Solhvervstiden, naar Solen paa ſin ſtørſte Høide kommer til at virke paa dem; men hvis Sneemaſſerne befindes ſammenhobede paa de øvrige Sider af Bjerget, da vil Forſommeren blive vaad, idet Sneen iſaafald før vil optøe og meddele Luften Vanddunſter. — Diſſe hans Grunde fandt jeg baade begribelige og antagelige, og da jeg fandt, at hans Opdagelſe i

det Hele taget ſtemmede overeens med min, beklagede jeg ham ikke allene for den haarde Medfart, der vederfores ham, men jeg beſluttede endog at træde i Brevvexling med ham og at meddele ham mine fra en ældre Tid gjorte Erfaringer. Imidlertid, medens jeg betænkte mig paa, hvorledes jeg ſkulde indlede denne Brevvexling med ham, erfarede jeg, at Døden for ſtedſe havde gjort Ende baade paa ham og hans Veirſpaadomme ſaavelſom paa hans Modſtanderes Forhaanelſer over ham. Det gjorde mig ondt for ham, at han for ſine Beſtræbelſer og viſtnok redelige Færd ſkulde udſættes for ſaa megen Haan og krænkende Bitterhed; men ved rolig Overveielſe maatte jeg dog ogſaa tilſtaae, at Manden ſelv gav rigelig Anledning til Spot og Forhaanelſe, idet han indlod ſig paa at forudſige Det, ſom var en reen Umuligheb at vide med Beſtemthed for noget Menneſke paa Guds grønne Jord. Han bebudede for Exempel ſlige Ting: „Den og den Dag vil Viben og Stæren komme; den og den Dag indfinder Storken ſig; den og den Dag vil Stikkelsbærbuſken ſpringe ud; den og den Dag faae Damerne at forſyne ſig vel med Paaklædning til Spadſereture i det yndige Foraarsveir om Formiddagen, da der til Middag vil komme Haglbyger og om Eftermiddagen kolde Luftninger; den og den Dag vil den første Svale komme tilſyne o. ſ. v.“ Endſkjøndt jeg ikke kunde nægte, at Manden herved gav rigelig Anledning til al den Spot og Forhaanelſe, der nedregnede over ham, og at Man ikke uden Grund udſkjældte ham for en Charlatan, ſaa kunde jeg dog ikke

billige hiin haarde Medfart, og var langt mere tilboie-lig til at undſkylde hans viſtnok ſtore Misgreb dermed, at han, muligt for at dække ſine Udgifter ved en ud-bredt Brevvexling, ſøgte ved hiin Fyldekalk at forſtørre ſin Spaadomsbog, ſom han pleiede at udgive om For-aaret, og ſaaledes holde ſig ſkadesløs: og var dette Til-fældet, da fortjener han i Sandhed Medlidenhed og Overbærelſe iſtedetfor Haan og Spot. At han befattede ſig med Veirforudſigelſer for Vintertiden, var viſtnok ikke vel begrundet, og knyttede ikkun forøget Stof til Forhaanelſe.

Mangfoldige andre Veirſpaadomme har jeg i hiint lange Tidsrum ſeet offentligen fremſatte, men ſaare ſjeldent har jeg fundet, at de holdt Stik; og da der ingen Grunde vare anførte for alle disſe Spaadomme, og man følgelig var uvidende om, hvorpaa de ſkulde ſtøtte ſig, var der heller intet videre at lægge Mærke til derved; men Følgen heraf blev dog imidlertid denne, at Ingen fattede mindſte Liid til Veirſpaadomme.

Førend jeg endnu ſkrider til at meddele Anviisning til at føre en meteorologiſk Dagbog, liig den jeg fører, er det fornødent, at jeg meddeler Forklaring over de Tegn og Forkortelſer, hvoraf jeg betjener mig, for at faae Plads paa en Octavſide af et Ark Papir til en heel Maaned, og dernæſt at levere en Afſkrivt af min Dagbog for et viſt Tidsrum, hvoraf det vil blive ret indlyſende, hvorpaa jeg grunder mine Forudſigelſer af Sommerveirliget. I Forbigaaende være det her ſagt, at jeg fra 1ſte October 1831 førſt begyndte med at

føre min Dagbog i Octavform, efterat jeg forhen havde ført den i Quartform, hvoraf jeg anvendte tvende Sider til hver Maaned. Aarſagen til denne Forandring var denne, at adſkillige af mine første Dagbøger, formedelſt det ſtore Volumen, de udgjorde i en lang Række af Aar, ved et Tilfælde bleve meget beſkadigede. Hvo der ikke formaaer at ſkrive fiint og tæt, vil jeg desuagtet ikke raade til at føre Dagbogen paa Octavſider, men paa Quart, ja vel endog paa Folio. Min Dagbog fører jeg inddeelt i 5 Rubriker, hvoraf den første betegner Datum, den anden Forandringerne med Barometret, den tredie dem med Thermometret, den fjerde med Vinden, og den femte med Veirliget eller Meteorerne.

De Forkortelſer og Tegn, jeg betjener mig af, ere følgende: Med Hensyn til Barometret, hvoraf mit er af de ſædvanlige, opfundet af Torricelli, da optegner jeg blot Tommer, hele og halve Linier. Her tager jeg mig den Frihed at forudſkikke en liden Forklaring for dem, der ikke ere vel bekjendte med Barometret, og gjør da opmærkſom paa, at der, hvor Karakteren „Stærk Storm" findes anført, ſtaaer Qvægſølvet 27 Tommer høit; „Stærk Regn" findes ved 27 Tommer 4 Linier; „Regn og Blæſt" ved 27 Tommer 8 Linier; „Uſtadigt" ved 28 Tommer; „Smukt Veir" ved 28 Tommer 4 Linier; „Beſtandigt" ved 28 Tommer 8 Linier, og „Meget tørt" ved 29 Tommer. For Kortheds Skyld betegnes Tommerne ved et Komma foroven (′) efter Tallet, og Linierne, eller Tolvtedelene af en Tomme, ved to Kommaer foroven (″). Naar jeg altſaa f. Ex. anfører:

28′ 4½″, da vil det ſige, at Qvægſølvet i mit Barometer ſamtidigt ſtod 28 Tommer 4½ Linie høit eller en halv Linie høiere end „Smukt Veir".

Med Hensyn til Thermometret, hvoraf mit er af de sædvanlige af Reaumür, da veed Enhver, som har mindſte Kjendſkab dertil, at 0 Grad er Frysepunktet, at Graderne ovenfor 0 ere Varmegrader, og Graderne under 0 Kuldegrader; men Varmegraderne betegnes nuomſtunder ved +, ligeſom Kuldegraderne ved —, og altſaa naar jeg f. Ex. ſkriver + 5, da betegner det 5 Graders Varme, og naar jeg ſkriver — 10, da betegner jeg derved 10 Graders Kulde: endog halve Grader antegner jeg. Med Hensyn til Vinden, da betegner jeg ſamme, ſom sædvanligt, ved blotte Bogſtaver, ligeſom paa et Compas; dog optegner jeg ikke Vinden efter alle Compasſets Streger, men kun Hovedvindene og Mellemvindene ſamt de disſe nærmeſte Bivinde. Sønden vind f. Ex. betegner jeg blot ved et S, Veſtenvind ved et V, Nordenvind ved et N, og Østenvind ved et O, Sydveſtvind ved SV, Nordveſtvind ved NV, Nordoſtvind ved NO, og Sydoſtvind ved SO; de nærmeſte Bivinde betegnes ligeledes blot ved Bogſtaver, og da betyder f. Ex. SSV Sydſydveſt, VSV Veſtſydveſt og ſaa fremdeles. Med Hensyn til den ſidſte Rubrik, ſom jeg betegner ved det Navn: „Veirliget", der egentlig er det Samme ſom Meteorerne, da betjener jeg mig af mange Forkortelſer, f. Ex. Solſkin hele Dagen betegner jeg ved det Ord: „**klart**"; naar det af og til er Solſkin, kalder jeg ſaadant Veir: „**blandet**", men

betegner det ved „**blandt.**“ eller „**bl.**“; naar Solen ſlet ikke ſtinner om Dagen, kalder jeg det „**tykt**“; ſtore Tordenſkyer, ſaavel Vinter ſom Sommer, det er: Skyer, ſom taarne ſig op foroven med en ſort, ſammenhængende Tykhed forneden, betegner jeg ved et ſtort **T.**, medens jeg betegner de mindre uſammenhængende, taarnede Skyer ved et lille **t.**, og hvis der findes mange af ſaadanne ſmaae taarnede Skyer, ſætter jeg **tt**; de næſten gjennemſigtige Skyer kalder jeg „**lette Skyer**“ og betegner ſaadant, hvis jeg mangler Plads, blot ved Bogſtaverne „**l. Sk.**“; en enkelt Regnbue betegner jeg ved et lille **r**, ſom jeg trækker en Bue ovenover, og en dobbelt Regnbue, ved at trække tvende Buer ovenover det lille **r**; en Stump af en Regnbue, eller en ſaakaldt Veirſtage, betegner jeg ved et lille **r** med et Stykke af en Bue paa den ene Side deraf; en Ring om Solen betegner jeg ved et lille latinſk **s** med en Streg trukken ſom et Cirkelſlag tæt udenom det, og en Ring om Maanen ved et lille **m** med en lignende Streg omkring; naar der ſees blege eller rødlabne Striber i Straaleform at gaae ud fra Solen, ſtundom opad men ellers i Almindelighed nedad, da betegner jeg ſaadant Meteor ved et o, hvorfra trækkes tre Streger, den ene lige ned eller lige opad, efterſom de kom tilſyne, og de andre to Streger trukne fra ſamme Punkt ſkraae udad til begge Sider; naar Luften findes ligeſom opfyldt med Røg, ſaa fjerne Gjenſtande ſædvanligt faae et blaat Skjær og ſtundom om Sommeren endog et guulladent Skjær, da betegner jeg ſaadant ved: „**ſyg Luft**“; For de Meteorer, der

kunne betegnes i Korthed, bruger jeg ingen Tegn eller Forkortelser f. Ex. Regn, Hagl, Tøe, Blæst, Storm, Orkan, stille, vindigt, Slud (det er: Regn og Snee paa eengang), varmt, mildt, koldt, Støvregn, Ilinger (Byger), det er: enkelte Skyer, der give Regn i Solskin; derimod bruger jeg følgende Ord i Forkortelse: Biſole betegner jeg ved „**Biſ.**“, Torden forkorter jeg til „**Tord.**“, Lynild til „**Lyn.**“, Kornmod til „**Kor.**“, Nordlys til „**Nordl.**“, Riimfroſt til „**Rfr.**“, Isſlag til „**Iſl.**“; vindigt, eller midt imellem Blæst og ſtille Veir, betegner jeg ved „**vind.**“

Mine Optegnelſer i Dagbogen foretog jeg mig at udføre i Begyndelſen tvende Gange daglig, nemlig: Morgen og Aften; nu derimod optegner jeg Alt paa een Gang, nemlig ved Solens Opgang ſaavel Sommer ſom Vinter, og anfører allerførſt Datum, dernæſt det Punkt, ſom Barometret viſer, ſiden Thermometret, derpaa Vinden, ſom den da viſer, og tilſidſt de Meteorer, ſom ſamtidigt viſe ſig; men forinden jeg optegner alt dette, udfylder jeg Rubrikerne med Hvad jeg i den forudgangne Dags Løb ſaavelſom Aftenen og Natten havde bemærket, og ſom jeg nu meget grant kan huſke: og hele denne Optegnelſe medtager blot 2 til 3 Minuter daglig.' Ved Slutningen af hver Maaned tilføier jeg endnu paa en liden dertil levnet Plads Det, hvorved den hele Maaned iſær udmærkede ſig, ſaavelſom ogſaa een eller anden vigtig Omſtændighed eller Begivenhed, der fortjener Opmærkſomhed.

Allerførſt vil jeg nu give Anviisning til at føre den ſimpleve Dagbog, hvoraf der kan uddrages ſamme

Underretning ſom af den vidtløftigere, nemlig: Kundſkab om den foreſtaaende Sommers Væde og Tørke. Enhver altſaa, der af Intereſſe for Sagen agter at gjøre Forſøg hermed, raader jeg til at indhefte rene Blade af godt Skrivpapiir i ſin Almanak, og dertil behøves blot 7 Octavblade af et Ark Papiir, der fordeles og indheftes ſaaledes, at der kommer et reent Blad Skrivpapiir imellem hver to Blade af Almanakken paa det Sted, hvor Maanederne med deres Dage findes, paa hvilke Blade der lige ud for hvert Datum kan optegnes, naar der falder enten Snee eller Regn, og omtrent i hvilken Mængde de falde; f. Ex. megen Regn, liden Regn, Snee 2 Tommer dyb eller 3 Qvarteer tyk oſv. Men for at kunne benytte ſlige Optegnelſer til at udfinde den paafølgende Sommers Beſkaffenhed, maae Optegnelſerne nødvendig tage deres Begyndelſe med 1ſte October, og fra ſamme Tid af til ſidſte Marts næſte Aar maa fornemmeligen Sneefaldet nøiagtigen optegnes, da det allerede deraf bliver muligt at forudſige den paafølgende Sommers Regndage Maaned for Maaned, ſaaledes ſom foran er forklaret. Naar der da ſiden fra 1ſte April til ſidſte September føres Dagbog, da maa der iſær lægges nøie Mærke til Regndagene og diſſe rigtig antegnes, thi da ville ſlige Optegnelſer med Tiden fuldkommen afgjøre for Hver iſær, om min Anviisning fortjener at kaldes den ſande eller den falſke Prophet, og paa denne Maade kan Enhver for ſig, hvis ellers den gamle Regel endnu fremdeles vedbliver at holde Stik, ſelv blive en Veirprophet, der kan forudſige Sommerens Beſkaffenhed Maaned for Maaned et

halvt Aar forud. Arbeidet ved deslige Optegnelser er saa simpelt, at Enhver, der har lært at skrive, let og hurtigt kan udføre det, og jeg holder mig overbevist om, at Enhver, der finder Opdagelsen rigtig, ingensinde mere aflader dermed; muligt ogsaa Bogbinderen hereefter lader en Deel Almanakker ved Indheftningen forsyne med omtalte rene Blade af Skrivpapiir, og saaledes forskaaner mangen Mand for et uvant og besværligt Arbeide. Af saadanne indheftede rene Blade blive tvende Sider foran Januar Maaned og tvende Sider midt i Juni Maaned, hvilke ikke bruges til Optegnelse om Sneefald og Regnvelr; men disse kunne da benyttes til andre Optegnelser, som kunne have Interesse for Hver især efter hans Stand og Stilling i Samfundet.

Jeg tilføier endnu her Følgende: I Aaret 1837, veed jeg, at de fleste Steder i Landet indtraf een af de Somre, der hverken kunne kaldes vaade eller tørre; men af mundtlige Fortællinger saavelsom af Dagbladene fremlyser det ogsaa, at der paa samme Tid gaves Egne, hvor Sommeren var ligesaa tør som i 1836. Hvis der nu paa samme Tid havde været ført de her forc: slaaede Optegnelser i flere Egne rundtomkring i Landet, vilde deraf fremlyse, om ogsaa Sneefaldet om Vinteren paa ethvert Sted især havde staaet i Forhold til Regnveiret Sommeren derpaa, og hvis saa var, da var Opdagelsen endnu kommen et Skridt videre fremad; men Hvad der er forsømt i Fortiden, kan jo iagttages i Fremtiden, og jeg finder det saare ønskeligt, at deslige Optegnelser foretages i stor Udstrækning rundtom i Landet men vel at mærke: med Nøiagtighed.

Udſkrivt af min Dagbog fra 1ſte

Octbr. 1838.	Barometer.		Ther-momet.	Vinden.
1.	28′ 9″	28′ 9½″	+ 3½	SO.
2.	28′ 9½″	28′ 10″	0	SO. O.
3.	28′ 10″	28′ 8″	− 1	SV.
4.	28′ 5″	28′ 5½″	+ 7	NV.
5.	28′ 5½″	28′ 4″	+ 6	NV.
6.	28′ 3″	28′ 4½″	+ 5	NV. N.
7.	28′ 4½″	28′ 4½″	+ 5½	NV. N.
8.	28′ 4″	28′ 2″	+ 5	NNO. NO.
9.	28′ 2″	28′ 4″	+ 5	NV.
10.	28′ 4″	28′ 3″	+ 2½	SV.
11.	28′ 1½″	27′ 11½″	+ 5	VNV. SV.
12.	27′ 3½″	27′ 4″	+ 5	SV.
13.	27′ 10″	28′ 1″	0	VNV. NV.
14.	28′ 1½″	28′	− 1	NV. SV.
15.	27′ 8″	27′ 10″	+ 2	SSO. SV.
16.	27′ 8″	27′ 6″	+ 4	NV. V.
17.	27′ 6″	27′ 8″	+ 6½	VNV. NV.
18.	27′ 10″	28′	+ 3	NV.
19.	27′ 7″	28′ 1″	+ 4	NV. NNV.
20.	28′ 2½″	28′ 2″	+ 2½	S. SV.
21.	28′ 3½″	28′ 5″	+ 5	NV.
22.	28′ 6″	28′ 6″	+ 2½	S. SSO. SSV.
23.	28′ 6″	28′ 5″	+ 7	SSO.
24.	28′ 4½″	28′ 4½″	+ 4	SO. OSO.
25.	28′ 4½″	28′ 5″	+ 4	SO.
26.	28′ 4″	28′ 3″	+ 2	SO.
27.	28′ 2½″	28′ 1″	+ 5	SSO. SV.
28.	27′ 9″	27′ 11″	+ 5	S. SV. NV.
29.	27′ 11½″	27′ 11″	+ 5	SO. SV. V.
30.	28′ 1½″	28′ 3½″	+ 5	V. NV.
31.	28′ 4″	28′ 3″	+ 4	S.

Storm var iſær herſkende i denne Maaned, og jevnlig Afver-

October 1838 til ſidſte Marts 1839.

Veirliget.

meeſt klart, vind., kjøligt; Vildgjæs drog fra Nord til Syd.
Riimfr. om Natten, klart, vind., varmt.
Morg. Riimfr., bland., vind., koldt. Svalen borte.
bland., vind., mildt; Krager i Mængde trak Syd paa.
tyk Vandtaage, ſiden bland., Blæſt, koldt.
i Nat Storm, Form. bland., Eft. klart, vind
meeſt klart, vind.; Straaler ned fra Solen.
klart, vind. mildt.
Form. tykt, lidt Støvregn, Blæſt; Straaler ned fra Solen.
tyk Taage, ſiden bland., vind., ubetydelig Regn.
Blæſt, Form. bland., Eft. tykt, lidt Støvregn.
megen Regn, vind., koldt.
Nattefroſt, bland., vind., ſmaae Haglbyger.
Form. bland., Eft. tykt, Blæſt.
i Nat Regn og Blæſt, ſiden ſtærke Regnb., dobb. Regnbue.
Form. bland., Eft. tykt, vind., Aft. Regn.
om Natten Regn og Blæſt, ſiden bland., Regnbue.
bl., Storm, ſtærke Hagl- og Regnbyger, koldt, dobb. Regnb.
i Nat Storm og ſtærke Regnb. ligeſ. Frm., Eft. klart, Bl.
i Nat Storm, ligeſ. Form., ſtærke Regnb., Eft. bl., Blæſt.
i Nat Storm, klart, ſiden bland., Blæſt.
tykt, vind., Midd. lidt Regn, mod Aft. tyk Taage.
tyk Taage hele Dagen, vind.
klart, Blæſt, ſiden Storm, koldt.
tykt, Blæſt, ſiden taaget.
meeſt klart, Blæſt, koldt.
i Nat nogen Regn, ſiden bland., vind., mildt.
i Nat Regn, Blæſt, ligeſ. næſten hele Dagen, mod Aft. bl.
i Nat og i Dag Regn og Storm, Aft. Orkan og Regn.
bland., vind., ved Middag lidt Regn.
bland., vind., lidt Regn.

ſlet ingen Snee, kun nogle faae Nætters Froſt
ling med Regn.

Novbr. 1838.	Barometer.		Thermomet.	Vinden.
1.	28′ ½″	27′ 10″	+ 4	S.
2.	27′ 8″	27′ 10″	+ 4½	SSO. S.
3.	28′	28′	+ 2½	SSO.
4.	27′ 11½″	27′ 10″	− 1	SO.
5.	27′ 10½″	27′ 11″	+ 4	SO.
6.	28′	28′ 1″	+ 4	N. NV. SV.
7.	28′ 2″	28′ ½″	+ 2	SV. SO. SV.
8.	27′ 11½″	27′ 11″	+ 5	SV. S.
9.	27′ 11″	27′ 9″	+ 7	SO. SV.
10.	27′ 10½″	28′	+ 4½	SV.
11.	28′	28′ 2″	+ 3	SV. NNV.
12.	28′ 5″	28′ 6″	− 3	SO. SV.
13.	28′ 7″	28′ 8″	+ 3	NV.
14.	28′ 8″	28′ 6″	+ 4	NV.
15.	28′ 4″	28′ 2″	+ 4	NNV. NV.
16.	28′ 1″	28′ 3″	+ 4	SV. NV.
17.	28′ 4″	28′ 5″	− 3	NV.
18.	28′ 6″	28′ 6½″	− 3	NO.
19.	28′ 7″	28′ 6″	− 7	O.
20.	28′ 4″	28′ 3½″	− 7½	NO. SV.
21.	28′ 4″	28′ 3″	− 6½	SV.
22.	28′ 2″	28′ 2″	− 3½	NO.
23.	28′ 2″	28′ 2½″	− 3½	NO.
24.	28′ 3″	28′ 3½″	− 7	NO.
25.	28′ 4″	28′ 5½″	− 8	N. NNV.
26.	28′ 6″	28′ 6½″	− 8½	O. SV.
27.	28′ 10″	28′ 8″	− 3	SSV. S. SO.
28.	28′ 2″	27′ 8″	− 4½	SO.
29.	27′ 7″	27′ 6″	− 1	SO. S.
30.	27′ 5″	27′ 4″	+ 4	S. SSV.

Den første Halvdeel af Maaneden udmærkede ſig ſtreng Froſt og klart Veir. Af Snee er ſidſt i Maaneden eller

tykt, vind., lidt Regn.
meeſt tykt, vind., mildt.
taaget, ſiden bland., vind., mildt, om Aft. klart.
Riimf., ſiden tykt, Eft. Regn, ligeſaa Aft., vind.
i Nat Regn, ſiden bland., vind.
taaget, tykt, vind., om Aft. Regn.
i Nat megen Regn, ſiden afvexl. tyk Taage og klart, vind.
i Nat megen Regn, ſiden taaget, vind.
i Nat Regn, ligeſaa hele Dagen, vind.
taaget, ſiden meeſt tykt, Blæſt.
i Nat lidt Rimfr., Frm. Regn, Eft. lidt Snee, Slud, Blæſt.
Riimf., bland., vind., koldt.
bland., Blæſt.
bland., vind.
tykt, vind.
taaget, ſiden tykt, vind.
klart, ſtille.
bland., vind., koldt.
klart, vind., koldt.
klart, vind., koldt.
klart, vind., koldt.
Riimf., bland., vind., koldt.
Riimf., lidt bland., vind., mildere.
Riimf., klart, vind., koldt.
Riimf., klart, vind., koldt.
Riimf., meeſt tykt, vind., koldt.
Riimf., Form. tykt, Eft. klart, vind.
Froſt, bland., Blæſt, koldt.
Snee ¼ Tom., Jisſlag, Blæſt, ſiden Tøe.
tykt, Blæſt, af og til lidt Støvregn.

iſær ved Taage, Regn og Blæſt; Reſten ved
der et Par Gange faldet ubetydeligt midt og
den 11te og 29de.

Dcbr. 1838.	Barometer.		Ther= momet.	Winden.
1.	27′ 8″	27′ 10″	+ 5	SV. S.
2.	27′ 11″	27′ 11½″	+ 4½	S. SSV.
3.	28′	27′ 11½″	+ 4½	SSV. SV.
4.	27′ 11″	28′	+ 4	SV.
5.	28′ 1½″	28′ 3″	0	NO. SV.
6.	28′ 5½″	28′ 6″	+ 2	V. NNV.
7.	28′ 5″	28′ 5½″	+ 3	SV. NV.
8.	28′ 5½″	28′ 5½″	0	NV.
9.	28′ 6½″	28′ 5″	+ 2	NV.
10.	28′ 5″	28′ 4″	+ 1	NV.
11.	28′ 3″	28′ 4″	− 1½	NV. NNV.
12.	28′ 4″	28′ 6″	− 1	NV.
13.	28′ 6½″	28′ 6½″	+ 3	V. NV.
14.	28′ 6½″	28′ 7″	+ 2	NNV.
15.	28′ 6½″	28′ 6½″	+ 1	NNV.
16.	28′ 7½″	28′ 8″	+ 2	NNV.
17.	28′ 9″	28′ 9″	+ 1	SV. NV.
18.	28′ 9½″	28′ 9½″	0	SV. S.
19.	28′ 9″	28′ 9″	− 2	SSO.
20.	28′ 8½″	28′ 10″	− 3	SSO. S.
21.	28′ 11″	28′ 11″	− 3	SO.
22.	28′ 10″	28′ 11″	− 3½	SO.
23.	28′ 6″	28′ 6″	− 2½	SO.
24.	28′ 5″	28′	− 2	SO.
25.	28′ 3″	28′ 3″	− 2½	SO.
26.	28′ 2″	28′ 4″	− 2½	SO. S.
27.	28′ 1½″	28′ 5″	− 3½	S.
28.	28′ 6″	28′ 7″	− 2	SSV. SV.
29.	28′ 7″	28′ 6″	− 1	SV.
30.	28′ 6″	28′ 3″	+ 1	SV.
31.	28′ 4″	28′ 4″	− ½	V. NV.

Hele Maaneden meget afvexlende

tykt, Blæst og lidt Regn.
tykt, vind., megen Regn.
tykt, ved Middagstid lidt bland., vind., lidt Regn.
tykt, vind.
Nattefr., Form. klart, Eft. tykt og taaget, vind.
tykt, taaget, vind.; dobb. Kramsfugle kom fra Norden.
Regn næsten hele Dagen, vind.
bland., vind., mod Aft. klart og 3 Graders Kulde.
bland., vind., vandkoldt, om Aft. taaget.
meest tykt, vind., mod Aft. klart.
bland., Blæst, koldt.
bland., vind., mindre koldt.
bland., vind., lidt Støvregn.
meest klart, Blæst, koldt.
bland., vind.
tykt, vind., koldt, en lille Regnbyge.
tyk Taage, siden klart, atter taaget, vind.
tyk Taage, siden bl., vind., Riimtaage, dob. Kramsf. borte.
taaget, stundom lidt bland., vind., Frost hele Dagen.
tykt med lette Skyer, vind., koldt.
lidt bland., koldt, ogsaa taaget.
meest tykt, koldt, Riimfr.
bland., Blæst, bittert koldt.
tykt, Blæst.
om Natten lidt Snee og siden mere til 4 Tom.
bland., vind., Eft. Riimtaage.
klart, vind., om Aft. Snee 4 Tom.
klart, stille, mildt.
Form. bl., Eft. tykt, taaget, Blæst, Storm, om Aft. Lye.
i Nat Tøe og Smaaregn, siden taaget, Blæst.
bland., Blæst, Sneebyger, Snee 1 Tom.

Veir; først mod Slutningen Snee.

Jan. 1839.	Barometer.		Ther= momet.	Vinden.
1.	28′ 4″	28′	+ 1	NV.
2.	27′ 11″	28′	0	NV.
3.	28′ 1″	27′ 10″	− 1½	NV. SV.
4.	27′ 8″	27′ 9″	+ 4	SV. NV.
5.	27′ 9″	27′ 10½″	0	NV. SV.
6.	27′ 8″	27′ 10″	− 1½	SV. NV.
7.	27′ 3″	27′	− 1	SO. SV.
8.	27′ 3″	27′ 1″	− ½	SV. NV.
9.	27′ 2″	27′ 3½″	− 1	NV.
10.	28′ 4″	28′ 4″	− 4	NNV. SV.
11.	28′ 4″	28′ 2″	+ 1	SV.
12.	28′ 4″	28′ 3″	0	NNV. SV.
13.	28′ 2″	27′ 8″	+ 2	SV. SSV.
14.	27′ 4″	27′ 8″	+ 1	NV.
15.	27′ 7″	27′ 8″	− 2	NNV.
16.	27′ 10″	28′	− 1½	NNV.
17.	28′ 2½″	28′ 3″	− 4½	NNO.
18.	28′ 5½″	28′ 4″	− 7	NO. NV.
19.	27′ 10″	27′ 4″	− 4	SO. SV. NV.
20.	27′ 11″	27′ 10″	+ 1	SV. V.
21.	27′ 10″	28′	− ½	NV. SV.
22.	28′ 2½″	28′ 4″	− 3½	NO. NV.
23.	28′ 8″	28′ 7″	− 6	NV.
24.	28′ 4″	28′ 4″	+ 1	NV. NNV.
25.	28′ 3½″	28′ 4″	− 1½	NNO.
26.	28′ 7½″	28′ 8″	− 3½	NO.
27.	28′ 8″	28′ 7″	− 3	NO.
28.	28′ 4½″	28′ 2″	− 2	SSV. SV.
29.	27′ 8″	27′ 6″	− 1	SV. V.
30.	27′ 3″	27′ 4″	− 3½	SO. S.
31.	27′ 10″	28′	− 3	OSO. NNO.

Denne Maaned udmærkede ſig ved idelige og ſvære Storme og uroligt

blandt., Blæſt, Hagl- og Sneebyger, Snee 1 Tom.
Form. blandt., Blæſt, Eft. klart, vind.
Form. blandt., vind., Eft. tykt, Blæſt, Aft. Snee 2 Tom.
i Nat Regn og Storm, om Aft. Snee 2 Tom.
i Nat Hagl- og Sneeb., Snee 1 Tom. ſiden blandt., Blæſt.
Sneeb. Blæſt, Form. blandt., Eft. klart, Snee 3 Tom.
Storm og Sneefog, Snee 1 Tom., Eft. Regn, Aft. Orkan.
hele Nat. Orkan, ligeſaa om Dagen, Regn, Snee 2 Tom.
i Nat Storm og Sneeb. Form. klart, Eft. tykt, Snee 1 T.
klart, ſtille, Eft. Biſole, om Aft. tykt.
Regn, Blæſt og Bygeveir hele Dagen.
blandt., vind.,
bl., Blæſt, Snee-Hagl- og Regnb., Aft. Lyn., Snee ½ Tom.
i Nat Lyn., i Dag Bygev., Snee, Hagl, Regn, Blæſt, Tord.
klart, vind., i Gaar Snee 1 Tom.
meeſt klart, vind., koldt.
meeſt klart, vind., koldt.
blandt., vind., om Aft. klart og 10 Graders Kulde.
Morg., Form. Sneefog, Eft. Regn, Aft. Froſt, Snee 3 Tom.
i Nat Regn, Slud og Blæſt, ſiden Regnb., Blæſt.
i Nat Slud, Snee og Blæſt, ſiden klart, vind., Snee 2 T.
meeſt klart, vind.
blandt., vind., mildt, om Aft. lidt Snee ½ Tom.
Morg. Regn, Form. ligeſ., Eft. meeſt klart, vind., Froſt.
tykt, vind., om Aft. lidt Snee ¼ Tom.
tykt med lette Skyer, vind.
tykt med lette Skyer, vind.
blandt., vind.
blandt., næſten ſtille, mildt.
Blæſt og Storm, Snee 3 Tom., Eft. vind.
lidt blandt., vind.

korte Afvexlinger imellem Froſt og Toe, havde Veir ſamt ofte lidt Snee.

Febr. 1839.	Barometer.		Ther-momet.	Vinden.
1.	28′ 2″	28′ 3″	− 4	NNO. NO.
2.	28′ 4½″	28′ 4½″	− 5	NO.
3.	28′ 5″	28′ 5½″	− 6	NO. SV.
4.	28′ 5½″	28′ 5″	− 3½	SO. S.
5.	28′ 1″	28′ 3″	− 4	SV. NV.
6.	28′ 7″	28′ 6½″	− 3	V. SV.
7.	28′ 5½″	28′ 6″	0	SV.
8.	28′ 7″	28′ 6½″	+ 3	SV.
9.	28′ 6″	28′ 4½″	+ 3	SV. V,
10.	28′ 5″	28′ 7″	+ 1	NV.
11.	28′ 8″	28′ 7″	0	SV. V.
12.	28′ 5″	28′ 4½″	+ 2	SV.
13.	28′ 4½″	28′ 6″	+ ½	VNV. NV.
14.	28′ 2½″	27′ 11½″	+ 1½	SSV. SV. NV.
15.	28′ ½″	28′	0	NV.
16.	27′ 11″	27′ 9½″	+ 1½	SV. NV.
17.	27′ 9½″	27′ 10″	+ 1½	SV.
18.	27′ 11½″	28′ 2″	− 2	SV.
19.	28′ 2½″	28′ 3″	− 6	SV. V. NV.
20.	28′ 3½″	28′ 5″	− 5½	NNO.
21.	28′ 6½″	28′ 7″	− 7½	NO. N.
22.	28′ 6″	28′ 4″	− 6	SO. SSO.
23.	28′	27′ 9″	− 2	SO.
24.	27′ 10″	27′ 01″	− 3	N.
25.	27′ 11½″	28′	0	SSO. NV.
26.	28′ 1″	28′ 2″	− 1	NV.
27.	28′ 3″	28′ 2″	− 7	S. SV.
28.	28′ 1½″	28′ 5″	0	V. NV.

Denne Maaned udmærkede ſig ved Afvexling mellem Tøe Enden deraf; Blæſt, Storm og tyk Luft var ogſaa her- Aftenen mellem Kl. 10 og 11 blev ſeet vidt og bredt; mod Maanen, ſom havde en Ring; Nordlys brændte der i forrige Tider tillagdes megen Betydning

tykt med lette Skyer, vind., koldt.
tykt med lette Skyer, vind., koldt.
bland., vind., koldt.
Riimtaage, siden meest klart, vind.
om Morg. Blæst, lidt Snee 1 Tom., siden Tøe, vind.
meest klart, vind., Bisole, mod Aft. tykt, taaget.
Form. lidt bland., siden tykt, taaget, vind.
bland., vind. mildt med Taage af og til.
i Nat Regn og Blæst, siden bland., vind.
bland., Form. Storm, Eft. Blæst, taaget.
bland., Blæst, mildt, lidt taaget; Lærken sang.
tykt, Blæst, Eft. Støvregn.
tykt, Blæst, taaget.
tykt, Blæst, Storm, lidt Hagl og Snee ¼ Tom. Regnbyger.
Nattefrost, Blæst, tykt, koldt, Regn- og Haglbyger.
Blæst, tykt, Regn, lidt Hagl, om Aft. klart, t.
Blæst, bland., Hagl- og Sneeb., Snee ¼ T. bitterkoldt, tt.
bland., Blæst, Snee ½ T., koldt, Aft. klart. Stæren kom.
Form. klart, vind, Eft. bl., Straal. ned fra S., Aft. klart.
Riimt., bl., vind., Aft. Kl. 10 et Meteor med Regnbuefarve.
meest klart, vind., mod Aft. tykt, siden klart.
Riimf., Blæst, Snee 1 Tom, tykt, koldt.
tykt, Blæst, Snee 6 Tom.
meest tykt, Blæst, bittert koldt.
tykt, taaget, om Natten Snee 1 Tom., Aft. klart.
bland., vind., koldt.
Form. bland., vind., Eft. tykt, taaget, Tøe.
taaget, i Nat Snee ½ Tom., tykt, mod Aft. klart.

og Frost, og ved Ubetydelighed af Snee, som faldt mod Ende. Det Meteor, som saaes den 20de Febr. om det stod i en Straale med Regnbuefarver fra Nordost op ogsaa. Det bemærkes, at det var paa vor Tamperdag, med Hensyn til Vind og Veir paa samme.

Marts 1839.	Barometer.		Ther-momet.	Vinden.
1.	28′ 6½″	28′ 9″	− ½	SO.
2.	28′ 7″	28′ 8″	− 3	SO.
3.	28′ 8½″	28′ 9″	− 2½	SO. NO.
4.	28′ 9½″	28′ 9″	− 4	NO. O.
5.	28′ 8½″	28′ 8″	− 5	NO.
6.	28′ 7″	28′ 6″	− 6	NO.
7.	28′ 5″	28′ 4″	− 6	NO.
8.	28′ 3″	28′ 2½″	− 7	NO.
9.	28′ 2″	28′ 4″	− 7	NNO. NV. SV.
10.	28′ 6½″	28′ 8″	− 5½	SO.
11.	28′ 10½″	28′ 8″	− 9	N. NV. NO.
12.	28′ 10½″	28′ 11″	− 3½	NO. SO.
13.	28′ 10″	28′ 10″	− 3½	SO.
14.	28′ 9½″	28′ 4″	− 3½	SO.
15.	28′ 9″	28′ 4″	− 3½	SO.
16.	28′	28′ ½″	− 5	SO.
17.	28′ 1½″	28′ 2″	− 3½	OSO.
18.	28′ 4″	28′ 4″	− 4	NO.
19.	28′ 4″	28′ 3″	− 4	V. SV. S.
20.	28′ 2″	28′ 1″	− 4	NV.
21.	28′	27′ 10″	0	SO. NO.
22.	27′ 10″	27′ 9″	− 2	SO. V. NV.
23.	27′ 10″	27′ 10″	− ½	NV. V. SV.
24.	27′ 10″	27′ 10″	+ 1	NNV. NV.
25.	27′ 10″	27′ 11″	− 1	SO. SV. NV.
26.	28′	28′ 1″	− 3	NV. NNV.
27.	28′ 2″	27′ 11″	− 2½	NV. SSO.
28.	28′ 8½″	27′ 10″	− ½	O. SO. NO.
29.	28′ ½″	28′ 2″	− 4	NO.
30.	28′ 3″	28′ 4″	− 6½	NV. SV. NO.
31.	28′ 5″	28′ 5″	− 8½	NO. NV. NO.

Den hele Maaned var temmelig ſtræng med
med Snee; og hvor Vinden end

meeſt tykt, vind., koldt.
klart, vind., koldt.
meeſt klart, vind., koldt, tt.
Form. klart, vind., vndigt, Eft. tykt, koldt.
bland., vind., koldt, tt., lidt Snee ¼ Tom.
bland., Blæſt, Sneebyger ¼ Tom., T., tt.
Sneefog, Snee 6 Tom., bittert koldt
Sneefog, Snee 4 Tom., Blæſt, koldt, t.
vind., tykt, Snee i Nat og Form. 10 Tom., Aft. klart.
Form. tykt, Eft. klart, vind., t., Aft. Riimfr., Nordlys.
Riimtaage, Eft. meeſt klart, vind.
klart, vind.
bland., vind., koldt.
bland., vind., koldt.
Form. klart, Eft. tykt, Blæſt. ſiden Storm, bittert koldt.
Natten Storm, Form. Sneefog, Eft. ligeſaa, Orkan.
i Nat Storm og Snee 12 Tom., ſiden Blæſt, Snee 6 T.
ved Midnat blev ſtille, ſiden i Dag tykt, vind.
tykt, vind., lidt Snee, ogſaa Smaahagl.
i Nat Snee 1 Tom, ſiden meeſt klart, vind.
i Nat og Form. Sneefog, Snee 4 Tom., vind., tykt.
Form. Snee 4 Tom., Eft. Tøe, bland., vind., Aft. Froſt.
bland., vind, Kl. 3 Ring om Solen, mod Aft. tykt, Regn.
bland., vind. Lærken ſang ſlittig.
Form. Snee 2 Tom. Eft. Tøe, bland., Blæſt, Aft. Froſt.
meeſt klart, vind., Froſt hele Dagen.
Form. klart, Eft. tykt, Snee 6 Tom.
Isſlag, Snee 1 Tom., tykt, Blæſt, lidt koldt.
klart, næſten ſtille, koldt.
klart, ſtille, mildt i Solſkin, ellers koldt.
klart, ſtille, koldt.

ſtadig vedholdende Froſt og nu og da ligeledes
var, blev Veiret dog det ſamme.

Endnu tilføier jeg nogle faa Anmærkninger, som jeg ikke finder ufornødne, og som maae tjene, deels til at forebygge utidige Bemærkninger, deels til at henvende Opmærksomheden paa en Sag af Vigtighed ved denne Opdagelse.

1.

Jeg skjønner, at Flere rimeligviis ville fremkomme med den Indvending: „Det havde vistnok befordret Tydeligheden og Fuldstændigheden ved den meddeelte Prøve af Dagbogen, hvis alle disse Forkortelser vare udeladte her i den offentlige Meddelelse.“ Jeg kan ikke nægte Rigtigheden af denne Indvending, som jeg ogsaa forud har opkastet for mig selv; men jeg indsaae tillige, at Optegnelserne for hver Maaned i saa Fald ikke havde kunnet rummes paa tvende Octavsider: desaarsag valgte jeg, her at følge den selvsamme Fremgangsmaade, som i min Dagbog, og anførte de af mig selv og for mig selv vilkaarligen valgte Forkortelser, efterat jeg havde forudskikket Forklaring derover. Dette skeer heller ingenlunde, som om jeg vilde anse, langt mindre anbefale, slig Fremgangsmaade som den fortrinligste; men her ved Offentliggjørelsen fandt jeg mig forpligtet til, saavidt muligt at forebygge en slig ikke ugrundet Anke.

2.

Jeg ihukommer, at, da Professor Schouw begyndte med at meddele et kort Udtog af meteorologiske Optegnelser i Almanakken, fremstod i denne Anledning en Unavngiven med bittre Bemærkninger og raillerede med: „at Professoren kaldte Vinteren varm og Som-

meren kold.“ Men, endskjøndt Enhver ved en Smule Eftertanke let selv kunde have fundet Rede i disse Udtryk, da f. Ex. 1 Grads Varme vilde betegne en varm Vinter men ogsaa tillige en kold Sommer, saae Professoren sig dog nødsaget til at meddele det Offentlige sin Forklaring over hine Udtryk til Forsvar imod hiin i Grunden ubeføiede Anke.

Naar jeg nu her i den meddeelte Prøve af min meteorologiske Dagbog, efter at have anført i Rubriken for Thermometret de Grader af Varme eller Kulde, det samtidigt viste, endda saa ofte i Rubriken for Veirliget blandt Meteorerne tilføier de Udtryk: „mildt, varmt, koldt, bittert koldt“ o. s. v.; da maa jeg, paa Grund af hiin Anke over bemeldte Professor Schouws Udtryk, med Rimelighed formode, at der vil fremkomme den Bemærkning: „Hvortil disse Betegnelser af varmt, koldt ꝛc., efterat Temperaturen samtidigt anførtes ved Thermometrets Grader?“ — Enhver, der i et længere Tidsrum har befattet sig med at iagttage Thermometret, vil sikkerligen mangfoldige Gange have havt Leilighed til at gjøre den Bemærkning, at den Virkning, Luftens Temperatur frembringer paa Følelsen, ofte er langt fra at stemme overeens med dens Virkning paa Thermometret.

3.

Mangen vilde muligt ogsaa fremstaae med den Indvending: „Hvortil den vidtløftigere Dagbog, naar den simplere Dagbog er i Stand til at meddele samme Resultat som hiin med Hensyn til Sommerveirliget?“

— Her maa jeg iſær gjøre opmærkſom paa, at den ſimplere Dagbog blot tjener til, forud at kjende Sommerens Beſkaffenhed med Henſyn til Væde og Tørke, eller ogſaa dertil, om Een eller Anden ſelv ved egen Erfaring ønſkede at overtydes om, enten min Opdagelſe er grundet og paalidelig eller ikke, og ſtrækker ſig følgelig heller ikke videre; men for enhver fri og ſelvſtændig Tænker, der ſelv finder Behag i at efterſpore Naturens Hemmeligheder, er det efter min Formening uundgaaelig fornødent at føre den vidtløftigere Dagbog, der jo ſlet ikke behøver at være i ſamme Form ſom min, og jeg fremſtiller denne heller ingenlunde her, ſom om jeg vilde have den betragtet ſom Norm og Rettesnor. Enhver ſelvſtændig Granſker, der fører den vidtløftigere Dagbog, er der herved aabnet en vid Mark til at gjøre Opdagelſer, og han vil viſſnok ſelv udfinde, hvorledes en henſigtsmæssig Dagbog bedſt lader ſig indrette; muligt det da ſaaledes kan være en Anden forbeholdt, hvad der ikke er lykkedes mig, nemlig: at opdage Regler i Naturen, hvorefter Vinterens Beſkaffenhed lader ſig forudſige. Een Bemærkning, ſom jeg ikke befrygter at vorde miskjendt for af den Veltænkende, troer jeg her ikke at burde tilbageholde, nemlig: Man gjør vel i, for Alting ikke at bygge noget Reſultat med Henſyn til Forudſigelſen af tilkommende Veirlig, uden at have endeel Aars Erfaring til Grund derfor; thi ved flere Leiligheder har jeg opdaget, at en Regel, der holdt Stik i flere Aar, ſiden ikke meer var at lide paa, ſaaledes ſom jeg f. Er. forhen har anført om Afvexlingen af

vaade og tørre Somre hvert tredie Aar, hvilken Afvex-ling, som meldt, ophørte, efterat den havde vedvaret i en Snees Aar.

4.

Enhver, der ved egen Erfaring vorder overtydet om, at min Opdagelse er vel motiveret — og dette er den, hvis der lader sig bygge noget Resultat paa saa lang Erfaring, som anført er — vil vistnok grunde over, hvorledes Aarsag og Virkning her kunne staae i For-bindelse med hinanden: ogsaa jeg har grundet derover, uden at komme til nogen klar Anskuelse deraf, eller engang at turde antage nogen rimelig Formodning, saa at det Hele endnu hidindtil er forblevet mig en uoplø-selig Gaade; men saa meget begriber jeg, at dersom Regelen for bestandig holder Stik, da finder jeg, at den gode Gud i Himmelen derved har givet Menneskenes Børn et betydningsfuldt Vink, der, af dem retteligen benyttet, kan lede til deres Vel-færds Befordring og meget Held i de mange forskjellige borgerlige Stillinger, hvori de befinde sig; og fra denne Side betragtet vil vistnok Enhver finde Opdagelsen af høi Betydning. Imidlertid leve vi Nutidens Børn i det Haab, at det er Fremtiden forbeholdt, at opdage det Skjulte ogsaa heri, og vi gjøre imidlertid, hvad Pligt byder: ved Erfaring at vinde et sikkert Resultat, betænkende, at Nutiden har bragt Lys i saare Meget, der i Fortiden ansaaes for umuligt, ja for reen Galskab.

5.

Min Forudsigelse om Sommerens Beskaffenhed i dette Aar, 1839, indført i Aarhuus Stiftstidende No. 51, lyder saaledes: „Da jeg endnu ikke seer mig i Stand til, uden Tab at udgive den bebudede Afhandling under Titel: „Veirpropheten", vil jeg for 6te Gang, ogsaa i denne Vaar, herved meddele Veirforudsigelsen; og jeg maa da, ifald ellers Regelen, som var gjeldende næsten i et halvt Aarhundrede, endnu holder Stik, bebude Følgende med Hensyn til Sommerveirliget 1839: Forsommeren vil ligesom i Fjor blive noget tør, og, efterat der sidst i Mai er faldet nogen Regn, vil der ikke falde synderligt mere deraf førend til St. Hansdag; men da vil der fra denne Tid af til sidst i Juli jevnligen komme Regn, skjøndt ikke i saa overvættes Mængde som forrige Sommer. August vil siden blive noget tør igjen, dog ikke aldeles uden Regn især mod Slutningen. September vil i Begyndelsen blive tør, hvorpaa følge nogle Regnveirsdage, omtrent fra 6te til 9de, der atter ville afløses af en 8 Dages tørt Veir; men da vil der paafølge, afvexlende med korte Ophold, Regnveirsdage med nogen Væde til henimod Slutningen af Maaneden."

Her i denne Forudsigelse er jeg gaaet mere i det Enkelte, end nogensinde forhen, hvortil ogsaa Pastor Børresen i sin „Bondeven" har tilføiet Bemærkninger; men dette foretog jeg mig netop med Hensyn til,

at jeg paa samme Tid stod i Begreb med, i „Veir-propheten“ at meddele mine Grunde derfor til oply-sende Forklaring derover, hvilket nu allerede foran er skeet. Af min Dagbog over Halvaaret fra 1ste Octbr. 1838 til 31te Mars 1839 vil Enhver kunne gjøre sig det begribeligt, hvorpaa jeg byggede hine Forudsigelser; dog vel at mærke, saasnart han med Eftertanke har gjennemlæst „Veirpropheten“.

I den første Halvdeel af denne Sommer, lige ind-til Juli Maaneds Udgang 1839, er Veirliget paa det Nøiagtigste indtruffet saaledes, som jeg havde forudsagt det; men kort efter Begyndelsen af August Maaned er Veirliget betydeligt afveget fra Regelen, idet jeg havde bebudet, at det vilde blive tort, og det dog blev vaadt. Efter min Formening er her indtruffet den fjerde af de foranførte Afvigelser fra Regelen, nemlig at der stun-dom om Sommeren kommer Regn, medens Man efter Regelen ventede tort Veir, hvil-ken Afvigelse da pleier at foraarsages ved samtidige Isbjerge i Atlanterhavet, der optøes ved Solvarmen. At nærværende Afvigelse hidrører fra saadanne tilstedeværende Isbjerge, skjøndt jeg endnu ikke har seet noget anmeldt derom, hidleder jeg, som meldt, ikke allene af Erfaringen, men finder det Samme bekræftet ved flere Omstændigheder. F. Ex. Uveir med Hagel har af og til i Sommer endog i den senere Tid været hyppigt saavel hertillands som andetsteds, snart i een Egn snart i en anden: Temperaturen har ofte pludseligt forandret sig, saa at vi den ene Morgen

ved Solens Opgang have havt 10 à 12 Graders Varme, medens vi den anden Morgen have ikkun havt 4 à 5 ja 2½ Graders Varme; men saasnart Varmen saaledes pludseligt aftog, var ogsaa Regnveiret forhaanden, og indfandt sig da som oftest med Sydvestvind, endte gjerne med Torden, og Varmen indfandt sig paany med nogle skjønne Høstdage: hertil kommer ogsaa dette, som jeg ved flere Leiligheder har bemærket, at Barometret dog, uagtet saa overvættes megen Væde, alligevel har staaet temmelig høit og neppe under 28 Tommer, hvor Ordet „Ustadigt" findes anført; at andre Local-Omstændigheder, saasom Sneemasser i Bjergkløfterne i det nordlige Tydskland, skulde foraarsage hiin Afvigelse, har jeg ingen Erfaring om fra Fortiden: endeligen hidhører ogsaa dette, at al den overflødige Væde er kommen med stærke Regnbyger og ikke med den saakaldte Landregn.

Hvis Søfarende skulde have iagttaget deslige Jisbjerge i Sommerens Løb, var det ret ønskeligt, om de meddeelte det Offentlige Underretning derom; at der var Mængde af deslige Jisbjerge sidste Foraar, have de allerede offentliggjort.

Hvis den Regel, som nu i saa langt et Tidsrum holdt Stik, fremdes vedbliver at være gjeldende, da vilde det vistnok for Mange være interessant, for Fremtiden at erfare, hvorvidt Veirforudsigelsen efter de opgivne Veirtegn ikke allene ere at stole paa, men ogsaa, hvorvidt de fremme overeens allevegne. Derfor opfordrer jeg Enhver, der ret interesserer sig for

Sagen, og desaarsag paatager ſig at føre med Omhyg-gelighed en nøiagtig meteorologiſk Dagbog, i portofrie Breve at meddele mig et kort Udtog deraf aarligt, be-træffende blot Sneefald om Vinteren, eller fra 1ſte Oc-tober til næſtpaafølgende ſidſte Marts, og Regnfald om Sommeren, eller fra 1ſte April til næſtpaafølgende ſid-ſte September, indſendte til Jeſſens Boghandling i Aarhuus, hvorfra jeg da modtager alle diſſe Udtog, for at ſamle dem i en liden Pjece, jeg da lader trykke med Tilføiende af Stedet og Tiden, Alt ſamlet i en Tabel. Enhver, der leverer ſlige Bidrag, ſkal kunne er-holde et Exemplar af ſaadan Pjece gratis, naar han blot legitimerer ſig ſom berettiget dertil. At udſtrække diſſe Meddelelſer videre, vil letteligen føre til Forvir-ring, og blive til Skade for Hiemedet, ſom er dette: at anføre 1) hvor vidt et Sneefald om Vin-teren ſtrækker ſig, og 2) om Regnfaldet paa ethvert Sted ſvarer ſiden, efter foranførte Be-ſtemmelſe, til et viſt foregaaende Sneefald; thi Vinden, der ſaa ofte forandrer ſig her, maatte da optegnes paa ethvert Sted i eet og ſamme Hieblik, hvilket ikke var muligt; og med Henſyn til Meteorerne, da vilde det ſelvſamme blive Tilfældet, undtagen naar et uſædvanligt og mærkeligt Meteor viſte ſig. Vel kunde det ſynes paſſende, ogſaa at meddele Jagttagelſer over Barometret og Thermometret; men, naar man betænker, at diſſe phyſiſke Inſtrumenter hos Private ofte ere heelt forſkjellige, og at Tiden her ikke heller er let at beſtemme med Nøiagtighed, indſees det let, at ogſaa

heraf intet ſikkert Reſultat vilde udkomme: alt dette bør overlades til Phyſikerne. Med Hensyn til foranførte Prøve af min Dagbog finder jeg imidlertid fornødent at ſige Følgende: det forekommer mig, ſom om mit Barometer er ſtillet en Smule for høit efter Fleres, ſom jeg har havt Leilighed til at obſervere; men da jeg nu i ſaa mangfoldige Aar har optegnet derefter, kan jeg for Sammenligningens Skyld mellem dets Standpunkt i Fortid og Nutid ſamt Fremtid ikke foretage nogen Forandring dermed. Med Hensyn til Dem, ſom vilde ſammenligne deres egne Optegnelſer, betræffende Barometret og Thermometret, med mine i hiin Prøve, da maa jeg gjøre opmærkſom paa, at jeg antegner dets Standpunkt hver Morgen ved Solens Opgang og tilføier da allerførſt for forrige Dag det Standpunkt, hvorpaa jeg havde ſtillet det om Aftenen ved Solens Nedgang, og har følgelig, ſom ſees, tvende Antegnelſer daglig. For Thermometret optegner jeg blot een Gang daglig, og foretager mig ſamme ved Solens Opgang, efter Temperaturen i fri Luft, ſaaledes ſom mit Thermometer der viſer den.

Fortegnelse

over nogle for Bondestanden nyttige og underholdende Bøger og Blade, passende til Optagelse i Bogsamlinger og Læseforeninger for Landalmuen, hvilke kunne faaes hos alle Boghandlere i Danmark for de vedføjede Priser i Rigsbankpenge.

Den danske Bondeven, et Ugeblad til Nytte og Fornøjelse, udgivet af Pastor Borresen. Hver Uge ½ Ark for 24 ß. om Fjerdingaaret.

Til Underholdning for Menigmand, udgivet af J. Chr. Drewsen. 12 Nummere om Aaret, hvert paa et dobbelt Ark. (Gyldendal) 3 Mk. om Aaret.

Morskabslæsning for den danske Almue, udg. af H. K. Rask. 1 Nummer paa et heelt Ark hver Uge. 1 Mk. om Maaneden.

Landoekonomisk Tidende, udg. af C. Luno. Hver Uge 1 Ark. 3 Mk. 4 ß. om Fjerdingaaret.

Af Landhusholdningsselskabet ere udgivne:

Koch, Bondens Brevbog. indb. 2 Mk. 8 ß.

Mafn, Vejledning til at dyrke Hør. indb. 3 Mk.

Brun, Anviisning til Faarenes Pleje og Benyttelse. 1 Rbdr.

Michelsen og Poulsen, Grundsætninger for Danmarks Hesteavl. 2 Mk. 8 ß.

Jacobsen, Havebog for Bønder. indb. 1 Mk. 8 ß.

Kortfattet Underviisning i Agerdyrkning. indb. 2 Mk.

Spørgsmaale til kortf. Underv. i Agerd. heft. 4 ß.

Krarup, den landoekonomiske Skoleven. indb. 1 Rbd.

☞ De 3 sidste Skrifter ere især bestemte for Landsbyskolerne. Til saadan Brug overlader Selskabet dem for ⅔ Priis. Boghandlere i Provindserne, som til saadan Brug ville forhandle bemeldte 3 Skrifter for denne nedsatte Priis, tilstaar Selskabet desuden en Provision af 16⅔ Procent.

Af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug ere udgivne:

Udvalgte Advents- og Julepsalmer; hæftet 8 ß.
Samling af fædrelandshistoriske Digte; hæft. 3 Mk.
Historisk Fremstilling af Reformationens Indførelse i Danmark, et Priisskrift af Pastor Rohmann; hft. 3 Mk.
Historie om Reformationens Indførelse i Danmark, af Pastor Luplau; hæft. 1 Mk.
Udvalgte Psalmer for den stille Uge og Paasken; hft. 8 ß.
Fortællinger og Skildringer af den danske Historie, ved Prof. Molbech. 3 Hefter à 3 Mk.
Lykkens A. B. C. eller allernyeste Drommetavle. 4 ß.
Hans Egedes Levnet, af N. M. Petersen; hft. 20 ß.
Peter Tordenskjolds Levnet, af H. Bohr; hft. 2 Mk.
Udvalgte Fortællinger af Hebel, 2den Samling. 1 Mk.
Historisk Læsebog for Bondestanden, af A. Fibiger. 3 Mk.

☞ Paa Anmodning plejer Selskabet at skjænke Almuebogsamlingerne disse Bøger uden Betaling.

Anviisning til Melks og Flødes fordeelagtigste Behandling til godt Smør, udg. af Fyens Stifts patriotiske Selskab. Odense, Hempel 4 ß.
Balling, Em. Husmoderen eller den værdige Landboqvinde. Schubothe, 2 Mk. 8 ß.
Boisen, Biskop, Andagtsbog, indeholdende Bønner samt kjærlige Raad og Advarsler til Opbyggelse og Vejledning. Schubothe, indb. 1 Rbd. 24 ß.
Born, T. O. En Driftsmaade, hvorved det Tab kunde forebygges, som hidtil paaførtes Jordbruget i dets Gjødskekraft ved Avl af Rapsfød, Hør og Hamp, tilligemed nogle Bemærkninger, denne vigtige Gjenstand vedkommende. Khvn. Thiesen, 1 Mk.
Bredow, G. G. Mærkværdige Begivenheder af Verdenshistorien, oversatte af Kofod. 2 Dele. Schubothe, 1 Rbd. 4 Mk.
Bredow, G. G. Mærkværdige Begivenheder af den almindelige Verdenshistorie, oversatte af Nyegaard. Schubothe, 3 Mk
Dalgas, C. Husdyrenes Behandling, eller Anviisning til at lære at kjende og behandle Hesten, Oxen, Faaret og Svinet. Odense, Hempel. indb. 1 Rbd. 2 Mk.
David Klaus, en Sadelmre for gode Mennesker i alle Stænder. Schubothe, 2 Mk. 8 ß.
Dieterichs, Nyeste Dyrlægebog, eller Anviisning til Hestens, Oxens, Faarets, Svinets og Hundens Opdræt,

Rogt og Pleie, samt til at forebygge, kjende og helbrede deres Sygdomme. Philipsen, 1 Rbd. 2 Mk.

Drewsen, J. G. Landoekonomiske Betragtninger. Gyldendal, indb. 4 Mk. 8 ß.

Faber, P. D. Dyrlægebog for Bondestanden. Steen, heft. 3 Mk.

Faber, P. D. Anviisning til Huusdyrenes Fodring og Pleje. Høst, 1 Rbd. 1 Mk.

Gjersing, Praktiske Jagttagelser om Smørfrembringelsen. Schubothe, 24 ß.

Gjersing, Om Sædskifte. Schubothe, 2 Mk.

Graah, P. H. Fortællinger om Forfædres Tapperhed og Trofasthed i Land- og Sokrige fra de ældste Tider indtil 2den April 1801. Schubothe, 2 Mk. 4 ß.

Grundtvig, N. F. S. En liden Bibelkronike for Børn og Menigmand. Schubothe, 3 Mk.

Hansen, J. Anviisning til et passende Landbrug for smaa Ejendomme. Reitzel, 2 Mk.

Hansen, J. Dagbog over Landmandens Forretninger for hver Maaned især, med et Tillæg om Agerdyrkningssystemer, Mergling, om Landvæsen i Almindelighed, samt et Udkast til et Landmandsbogholderi. Reitzel, 4 Mk.

Hansen, J. Den lille Landvæsensskole, eller de vigtigste Regler for dem, som forberede sig til Landvæsenet, tilligemed det Vigtigste af hvad Kjøber, Sælger, Godseier og Forpagter ved Kjøb, Salg og Forpagtning af Landejendomme have at iagttage. Reitzel, 2 Mk. 4 ß.

Helmuth, J. H. Naturlære for menig Mand og den opvorende Ungdom til Overtrovens Udryddelse; overs. af Borch. Schubothe, 1 Rbd.

Herremanden Brahe og Bønderne i Orby. Schubothe, 5 Mk.

Historiebog for den hæderlige Bondestand. Schubothe, 1 Rbd. 1 Mk.

Hjort, P. Den danske Børneven, en Læsebog for Borger- og Almueskoler, med et Kort over den danske Stat. Gyldendal indb. 1 Rbd. 12 ß.

Hoff, S. Anviisning til Trædyrkning, grundet paa egen Erfaring. (Schubothe) 24 ß.

Husted, P. Kortfattet Vejledning for Bonden til det forbedrede Landbrug, med Tillæg og Anmærkninger af Rudmose. Høst, heft. 4 Mk.

Høst, Joh. Nic. Lov og Ret for Herremænd og Bønder, eller fuldstændig Fremstilling af Landmandens Rettigheder og Pligter. Høst, indb. 3 Rbd. 3 Mk.

Høyelsen, F. C. Om en Humlehaves Anlæg og Dyrkelse. Schubothe, 1 Mk. 12 ß.

Jansen, Anviisning til Havedyrkning for den danske Bonde. Schubothe, 1 Mk.

Jerrer, G. P. Fortællinger af de europæiske Folkeslags Historie fra Carl den Store til vor Tid. 2 Dele. Kbhvn. J. Miise, 3 Rbd. 2 Mk.

Krarup, C. J. L. Allehaande Nyttigt især for Bondestanden og Andre paa Landet. En Samling af Anviisninger, Huusmidler og Raad. Borris ved Ringkjøbing. 2 Hefter à 1 Mk. (Jessens Boghandlinz i Aarhuus.)

Krüger, C. G. Den danske Sognefogeds Pligter og Rettigheder. Gyldendal, indb. 2 Mk. 4 ß.

Læsning for Almuen. No. 1 heftet 2½ ß. No. 2 heftet 4½ ß. Gyldendal.

Malling, O. Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere. Gyldendal, indb. 1 Rbd. 24 ß.

Mansa, Havekatechismus eller Grundregler for nyttige Havevæxters Dyrkning i Danmark. Gyldendal, indb. 3 Mk. 8 ß.

Peder Jensen, eller Anviisning til en fornuftig Børneopdragelse; efter Salzmann af Professor Hoegh-Guldberg. A. Soldin, 4 Mk. 8 ß.

Peetz, Læsning for den danske Bonde og Børn. Reitzel, 3 Mk.

Riegels, Historiske Malerier, som Vejviser til Dyd paa Livets Bane, i Fortællinger. 2 Dele. Schubothe 5 Mk.

Soldin, S. Patriotiske Handlinger af Danske og Norske. A. Soldin, indb. 1 Rbd. 1 Mk.

Steenstrup, A. Den danske Bondes Pligter og Rettigheder efter Lovene, med et Tillæg af C. P. N. Petersen. Schultz, indb. 1 Rbd. 3 Mk.

Storm, E. En ny og sandfærdig Historie om Jesper Hansen, hvorledes han ved Tidens gode Anvendelse blev af en Vetlerdreng til en ægtbar og velholden Bonde. Schubothe, indb. 4 Mk.

Thieme, C. T. Godmand, eller den danske Børneven, en Læsebog for Kjøbsted- og Landsbyskoler. 2 Dele. Schubothe, 1 Rbd.

Ungdomslæsning, en Samling af Smaaskrifter til Nytte og Fornøjelse. Schubothe, 2 Mk.

Visdomsbog for den christelige Landmand. Schubothe, 5 Mk.

Wachsmuth, W. De vigtigste historiske Begivenheder fra Reformations- til Revolutionstiden, overs. af F. Klee. 3 Dele. Gyldendal, indb. 3 Rbd. 3 Mk.

Wedel, P. M. Jens Johnsens Historie eller Underretning om Alt, hvad en Bonde bør vide som Landmand hjemme i Huset og i Marken. Schubothe, 24 ß.